

vestnik

Letnik XXII.

Celovec, petek, 25. avgust 1967

Štev. 34 (1317)

Mednarodni ugled Amerike hudo trpi

Tako na notranjepolitičnem kakor še posebej na zunanjepolitičnem področju se je Amerika znašla v položaju, ko je izpostavljena iz dneva v dan ostrejšim kritikam in ko se njen ugled v mednarodni javnosti nevarno zmanjšuje. Dežela, katere vrata v širni svet krasi veliki kipi svobode, je po krivdi svoje lastne politike zapravila nekdanji sloves, ko je v očeh mnogih milijonov ljudi veljala za simbol svobode, demokracije in pravičnosti.

Dva problema sta, ki predvsem bremenita ugled Amerike: v notranji politiki nesposobnost, da bi rešili rasno vprašanje; v zunanji politiki grobo vmešavanje Washingtona v notranje zadeve drugih narodov, ki trenutno prihaja do izraza zlasti v Vietnamu.

Čeprav so se oblasti v boju proti rasnim neredom poslužile velikih enot nacionalne garde in celo vojske, doslej niso dosegle pravega uspeha. V enem ali drugem mestu so sicer izsilile „mir“, zato pa je do izgrediv prišlo v drugih krajih. Vsa področja, kjer živijo črnci, so

podobna sodu smodnika — že najmanjši povod lahko sproži eksplozijo. Najnovejša oblika boja proti tem pojavom so aretacije črnskih voditeljev, toda le-ti celo še iz zapore pozivajo na boj, kakor na primer Rap Brown, ki je po aretaciji preko svojega odvetnika pozval

črnce, naj se oborožijo in pripravijo na boj za svobodo, „kajli Amerika se je sama napravila za sovražnika človeštva“.

Pod vplivom zadnjih rasnih neredov je do tega vprašanja zavzela odločno stališče tudi katoliška „vse-državna konferenca za mednarodno pravičnost“, ki predstavlja 150 katoliških organizacij. S svojega zasedanja v Kansas Cityju je namreč poslala papežu poziv, naj v najkrajšem času izda encikliko, ki naj obsodi rasizem. Hkrati je konferenca zavzela mnenje, da rasne nemire povzročajo „zunanj agitatorji“, ter nedvoumno ugotovila, da je vzroke neredov treba iskati v veliki revščini črnega prebivalstva, torej v razmerah, katerim po mnenju konference katoliška cerkev posveča vse premalo pozornosti.

S policijskimi ukrepi rasnega problema gotovo ne bo mogoče rešiti, kakor so zgrešeni tudi poskusi Amerike, da bi z oboroženo silo dosegla mir v Vietnamu. Tega mnenja so tudi številni ugledni ameriški politiki in celo med 84 senatorji je že 40 takih, ki kritizirajo predsednika Johnsona, češ da je z razširjenimi bombardiranjami objektov v bližini kitajske meje pripeljal vietnamsko vojno na rob „kritične pustolovščine“ ter pokopal vse možnosti za mirovna pogajanja. Med senatorji, ki nočejo več podpirati sedanje politike sta skoraj dve tretjini demokratov, kar pomeni, da bo imel predsednik Johnson pri bodočih odločitvah v senatu velike težave predvsem v lastni stranki.

Spricho tega je povsem razumljivo, da je priljubljenost Johnsona v ameriški javnosti čedalje manjša, kar pomeni slabo izhodišče za predsedniške volitve, ki bodo prihodnje leto.

Čeprav je konferenca trajala ves teden, glede potrebnih ukrepov med udeleženci niso dosegli soglasnih stališč, marveč so se morali zadovoljiti s precej posplošenim sporazumom, ki je zajet v desetih tajnih resolucijah. Zato so se ministri odločili, da bodo vrsto važnih vprašanj, o katerih se niso sporazumeli, predložili konferenci zunanjih ministrov, ki se bo jutri začela v Kartumu. Tej konferenci pa naj bi prihodnji teden prav tako v Kartumu sledilo še srečanje najvišjih predstavnikov arabskih dežel, na katerem bi potem sprejeli dokončne sklepe.

Razmeroma pičli rezultati bagdadske konference so v arabskih deželah očitno sprožili precejšnje razočaranje. Zato je v zadnjih dneh prišlo do živahne diplomatske aktivnosti, med katero so se kar vrstili medsebojni obiski arabskih voditeljev. V koliko je pri teh osebnih stikih uspelo zblížati doslej različna stališča, bo pokazala bližnja konferenca v Kartumu.

V Bagdadu so prejšnji teden zasedali ministri za gospodarstvo, finance in petrolej arabskih dežel. Več dni so razpravljali o ukrepih, ki naj bi jih uvedli proti tistim zahodnim državam, katere so med nedavno vojno na Srednjem vzhodu podpirale Izrael. Pri tem so mišljene predvsem Amerika, Velika Britanija, Zahodna Nemčija in še nekatere druge države.

Med ukrepi, o katerih so razgovarjali v Bagdadu, je seveda največjega pomena načrt, da bi omenjenim državam za dobo treh mesecev ustavili dobavo nafte, kar bi po računih strokovnjakov povzročilo tem državam najmanj 600 milijonov dolarjev škode. Drugi načrt se nanaša na podžalvanje ameriških in britanskih petrolejskih družb v arabskih deželah. V tej zvezi so se ministri po vestih iz Bagdada sporazumeli za kompromis, po katerem naj bi bila nacionalizacija teh družb izvedena postopoma, tako da bi arabske države-proizvajalke nafte nakupovale delnice tujih družb in jih prevzemale z vedno večjim solastništvom lastnih družb. Končno pa so se na konferenci menili še o „sistematičnem načrtu“ dviganja arabskih depozitov iz bank Amerike, Britanije in drugih držav, ki so podpirale Izrael.

Študijski seminar za slovenske učitelje iz Trsta

Republiški sekretariat za šolstvo SR Slovenije je v okviru italijansko-jugoslovanskega sporazuma priredil ta teden v Mariboru seminar za profesorje in učitelje na slovenskih šolah tržaškega območja. Seminarja se udeležuje 30 tržaških šolnikov, katerim priznani strokovnjaki predavajo z različnih področij kulture in prosvetne ustvarjalnosti, posebej pa jih seznanjajo z ustrojem manjšinskega šolstva v Jugoslaviji.

Sporod seminarja obsega poleg predavanj še ogled raznih zanimivosti ter obisk v rojstnih krajih velikih slovenskih kulturnikov.

Udeleženci seminarja so izrazili željo, da bi se sporazum, ki zdaj velja le za tržaške šolnike, v bodoče razširil tudi na goriško območje.

Različna merila - dvojna morala

Te dni so koroški listi objavili številne podatke, iz katerih je razvidno, kako se v zadnjih desetletjih spreminja etnični značaj Južne Tirolske v škodo tamkajšnje nemško govoreče narodne skupine. Pisali so o »italijančevanju« Južne Tirolske in kot dokaz navajali naslednje podatke:

Na Južnem Tirolskem je bilo pred sto leti samo 196.000 prebivalcev, zdaj je njihovo število naraslo na 374.000; po napovedih strokovnjakov pa bo v 50 letih na tem ozemlju živelo že 629.000 ljudi. Po zadnjem ljudskem štetju leta 1961 je pripadalo 62,2 odstotka prebivalstva nemško govoreči narodni skupini, štirideset let prej jih je bilo še 76 odstotkov. Delež italijanske narodne skupine je v istem obdobju narasel od 10,6 na 34,4 odstotka.

Prizadeti narodni manjšini kakor tudi njenemu matičnemu narodu tak razvoj razumljivo povzroča velike in upravičene skrb. To posebno dobro razumemo koroški Slovenci, ki doživljamo podobno usodo, razlika je samo v tem, da se etnični značaj sistematično spreminja v našo škodo že dalj časa in z dosti večjim »uspehom«. Za potrditev tudi tukaj nekaj podatkov:

Po uradnih statistikah je leta 1846 živelo na južnem Koroškem okroglo 137.000 ljudi, od tega 104.500 Slovencev in 32.500 Nemcev. Do leta 1880 se je razmerje že bistveno spremenilo, saj so našli le še 84.862 Slovencev in že 65.990 Nemcev. Na začetku 20. stoletja so Slovenci na svojem lastnem ozemlju postali že manjšina, kajti 75.000 Slovencev je stalo nasproti že 89.000 Nemcev, leta 1910 pa celo 115.500 Nemcev proti 66.000 Slovincem. V naslednjih desetletjih je šel ta razvoj še naprej. Tako so leta 1923 našli na Koroškem le še 39.000 Slovencev, leta 1934 približno 26.800 in pri ljudskem štetju 1951 (ob raznih variantah) 22.500, medtem ko po zadnjem ljudskem štetju iz leta 1961 določeni krogi govorijo celo le še o nekaj tisočih Slovencev.

Glede Južne Tirolske avstrijski krogi pravilno ugotavljajo, da pri tem ni mogoče govoriti o »naravnem razvoju«. Zakaj se potem iste govorice ne poslužujejo tudi v primeru južne Koroške? Merjenje z različnimi merili pomeni vendar dvojno moralo!

Južna Tirolska meče sence na odnose med Avstrijo in Italijo

Ko je avstrijski zunanji minister dr. Lujo Tončič-Sorinj v začetku tega meseca nastopil svoj letni dopust ter se v Trstu vkrcal na jahto, s katero je odplul na ribolov v Dalmacijo, je dopisniku italijanske tiskovne agencije »Italia« izjavil, da je nje-

gov obisk popolnoma zasebnega značaja. Po poročilu omenjene agencije je minister dodal, da »mednarodna politika spi, ko jaz plujem po morju«.

V kolikor je bila ta njegova izjava resnična, se je minister Tončič seveda motil. Mednarodna politika namreč nikakor ni »spala«, niti ni počivala diplomatska aktivnost neposredno med Avstrijo in Italijo. Nasprotno je prišlo do nadaljnje zaostritve avstrijsko-italijanskih odnosov, na katere meče vprašanje Južne Tirolske temne sence. Vladi obeh držav sta v tem času izmenjali številne note, na Južnem Tirolskem je policija prejela nekaj ljudi, ki so prišli iz Avstrije in ki so osumljeni, da so sodelovali pri dinamičnih atentatih, na meji pa so italijanske oblasti zaostriale kontrolo, kar je povzročilo velik zastoj v prometu.

Posebno ostro je reagirala Italija na zadnjo avstrijsko noto, v kateri je dunajska vlada zavrnila obtožbe, da je Avstrija odgovorna za atentatsko dejavnost na Južnem Tirolskem. Glasilo krščanskih demokratov »Il Popolo« je objavilo komentar, za katerega je po mnenju rimskih diplomatskih krogov dal pobudo italijanski zunanji minister Fanfani. V članku je rečeno, da avstrijska vlada v svoji noti ponavlja stare teze, češ da Avstrija niti politično niti moralno ne more biti soodgovorna za atentate, izvedene na italijanskem ozemlju. Po mnenju italijanskega lista takla zagotovila nikakor ne zadostujejo, kajti Avstrija doslej še ni pokazala dovolj odločnosti v boju proti tistim fanatičnim krogom, ki ščuvajo na terorizem. »Posredna priča za to je tudi slovenska manjšina na Koroškem, ki se bori proti dejavnosti organizacij, kakor je na primer koroški Heimardienst«, je rečeno v članku, ki prihaja do zaključka, da hoče Avstrija s tem le odvrniti pozornost od svojih lastnih notranjih težav.

Obsežna reforma v »vladi« Vatikana

Dosedanji ustroj cerkvene »vlade« ali kurije, ki je izviral še iz časov papeža Siksta V., je bil že v marsikaterem pogledu zastarel. Med katoličani v drugih državah je vzbujala nezadovoljstvo zlasti ureditev, po kateri je vso oblast izvajala rimska kurija, ki je bila močno centralizirana ter je opravljala tudi funkcije in naloge, ki bi pravzaprav pripadale škofom. Zaradi tega se je izoblikoval precejšen odpor, ki je prišel do izraza v »protirinskem duhu« predvsem na zadnjem vatikanskem koncilu, kjer so postavili zahtevo po globoki reformi rimske kurije.

Že takrat — leta 1963 — je papež Pavel VI. napovedal, da se bo lotil te težke naloge in je v ta namen imenoval posebno komisijo, kateri je predsedoval kardinal Roberti. Pred nekaj meseci je komisija po dolgotrajnih razpravah, v katere je pogosto posegal tudi papež sam, končala svoje delo in prejšnji teden je vatikansko glasilo »Osservatore Romano« objavilo novo apostolsko ustavo pod naslovom »Regimini ecclesiae universae«, ki nosi datum 15. avgusta.

Dokument je seveda precej zapleten in za laike, ki se ne spoznajo na cerkveno pravo, težko razumljiv. Rimska kurija je skupno z organi, ki jo sestavljajo, osrednja vlada Cerkve. To so kongregacije, razni oddelki (ministrstva), sodišča in uradi, katerih se papež poslužuje, da izvaja oblast absolutnega vladarja in duhovnega vodje katoličanov. Pri sedanjih reformi so upoštevali predvsem potrebo po prilagoditvi spremenjenim pogojem sedanjega časa. Zlasti so v vatikanske kongregacije vključili tudi škofo. Poleg tega poudarja dokument tudi potrebo, da se kurija internacionalizira kot znak katolištva (vesoljnosti) v univerzalnem vladanju Cerkve. Nova ustava določa trajanje funkcij članov kongregacij in tajnikov; funkcije bodo začasne, tako da se bodo lahko

vedno nove in sveže sile s širokim obzorjem izmenjavale v koščljivi in težki nalogi pri vodstvu tako važnih organov. Kardinali in tajniki kongregacij se imenujejo le za pet let; po tej dobi jih sicer lahko znova potrdijo, vendar se lahko imenujejo tudi novi. Na vsak način se funkcije nehajo s papeževno smrtjo in je potem prepuščeno novemu papežu, da jih po treh mesecih svoje izvolitve spet potrdi ali pa imenuje nove funkcionarje.

Važna pridobitev te reforme je nadalje določilo, ki predpisuje tesnejšo povezavo med kurijo in škofi preko škofovskih konferenc. V ta namen je papež reformiral tudi sveti ofcij ter za 20. september letos sklical sinodo škofov. Z novo ustavo se je število kongregacij povečalo od 10 na 13, nekatere izmed njih pa bodo menjale tudi svoja imena, ki bodo bolj ustrezala njihovim novim nalogam. Najbolj zanimive reforme pa nedvomno zadevajo urade, ki so najbližje papežu, kot je na primer državno tajništvo, ki ga bodo popolnoma preuredili, ustanovili pa bodo tudi nekakšno finančno ministrstvo Cerkve.

V zvezi s sedanjo reformo v vatikanski »vladi« pa je slišati tudi o raznih zamenjavah vodilnih funkcionarjev. V poučenih krogih računajo, da bodo odložili svoje funkcije vsi nad 75 let stari kurijski kardinali, ki bi jih zamenjali mlajši ljudje. Tako naj bi se umaknil sedanji državni tajnik Cicognani, katerega bi nasledil na novo imenovani belgijski kardinal Fürstenberg, medtem ko naslednik za kardinala Ottaviani, ki zdaj vodi kongregacijo za verski nauk, doslej še ni znan. Za vodjo oddelka za gospodarstvo in finance pa je baje predviden kardinal Dell'Acqua.

Politični opazovalci menijo, da pomeni sedanja reforma rimske kurije zmaga »napredne« struje v Vatikanu.

JUGOSLOVANSKO-AVSTRIJSKA TRGOVINA:

Ugoden razvoj odpira nove perspektive

POŠIROKEM SVETU

Lanski in letošnji razvoj blagovne izmenjave med Jugoslavijo in Avstrijo gre v smeri naraščanja njenega obsega. Lani je Jugoslavija izvozila v Avstrijo blaga v vrednosti 1160 milijonov šilingov, iz Avstrije pa je uvozila blaga v vrednosti 984 milijonov šilingov. Letos se je avstrijski izvoz v Jugoslavijo že v prvih štirih mesecih povečal za več kot 50 odstotkov na vrednost 412,2 milijona šilingov, uvoz iz Jugoslavije pa je narasel na 387,9 milijona šilingov. Medtem, ko je bila lani Jugoslavija v trgovini z Avstrijo aktivna, je bila letos v prvih 4 mesecih pasivna. Ker je lani njena aktivna nastala predvsem zaradi večjih dobav koruze, se utegne zgoditi, da bo tudi letos koncem leta spet prišlo do jugoslovanske aktivne.

Na jugoslovanski strani so mnenja, da so porast blagovne izmenjave sprožili obiski predsednika Tita na Dunaju ter kanclerja Klause in vicekanclerja Bocka v Beogradu. Temu mnenju dodajajo, da je tudi lanski protokol o blagovni menjavi, ki je bil podpisan v Beogradu, pospešil sedanji razvoj.

Sedaj se na Dunaju pripravljajo nova trgovinska pogajanja z Jugoslavijo. Predvidoma se bodo nova avstrijsko-jugoslovanska trgovinska pogajanja pričela tekom septembra. Njihov namen je, da skleneta obe državi nov trgovinski in plačilni sporazum, ki naj bi zamenjal sedanji temeljni sporazum o blagovni izmenjavi iz leta 1958. Od lani oktobra je jugoslovanski izvoz v Avstrijo podvržen avstrijskemu režimu liberalizacije GATT, pa tudi OECD, Jugoslavija pa je s tem protokolom priznala za uvoz avstrijskega blaga režim liberalizacije in udeležbo avstrijskih proizvodov na globalnih kontingentih, kakor jih uporablja za druge jugoslovanske trgovinske partnerje. S svoje strani Jugoslavija stremi, da bi izboljšala strukturo svojega izvoza v našo državo, pri čemer hoče povečati izvoz finalnih in polizdelkov in na ta račun omejiti izvoz surovin in kmetijskih pridelkov.

Gospodarsko sodelovanje z Jugoslavijo pa se ne zrcali le v zgornjih številkah obsega blagovne izmenjave. Zrcali se tudi v naraščajočem medsebojnem turističnem prometu. Na eni strani je število avstrijskih turistov

v Jugoslaviji naraslo na 450.000 in se pomaknilo na tretje mesto inozemskih turistov, na drugi strani pa je tekom leta mogoče po mestih in turističnih centrih obmejnih dežel Štajerske in Koroške našli že skoraj toliko obiskovalcev iz Jugoslavije kot pa nemških turistov. Prav to pa močno pospešuje blagovni promet med obema državama, ki pa ni statistično zajet.

V prvem polletju tekočega leta se je pri-

Treba je več investirati

V času industrializacije, specializacije in avtomatizacije je splošna blaginja prebivalstva čedalje bolj odvisna od obsega investicij. Brez investicij ni mogoče izboljšati produktivnosti dela in kvalitete izdelkov, brez investicij tudi ni mogoče vzdržati konkurence na mednarodnem trgu. Čim manjša je država, tem bolj je treba skrbeti, da investicije naraščajo in da ne popuščajo.

V mednarodni primerjavi naša država nikakor ne more trditi, da že dovolj upošteva to potrebo. Med 15 državami, članicami OECD zavzema po deležu, ki od bruto narodnega produkta odpade na investicije, sicer ugodno mesto, po znesku investicij, ki odpade na prebivalca stoji vendar šele na dvanajstem mestu pred Italijo, Grčijo in Portugalsko.

Leta 1955 je bilo v naši državi od bruto narodnega produkta investiranih 22,5 odstotka, medtem ko je tedaj Norveška investirala 30,7 odstotka svojega narodnega produkta. S

stanišče Rijeka povzpelo na prvo mesto avstrijskega prekomorskega tranzita. Lanski celoletni tranzit skozi pristanišča Rijeke je znašal 498.000 ton, letos pa se je že v prvem polletju povečal za 54 odstotkov na 409.000 ton. Ta porast je omogočilo zlasti pristanišče razsutega blaga Bakar, preko katerega dobiva naša država železovo rudo iz Brazilije.

V zadnjih 6 letih so jugoslovanske gospodarske organizacije sklenile z avstrijskimi firmami okoli 70 kreditnih poslov v vrednosti 30 milijonov dolarjev. Te posle zadnje čase vse bolj zamenjujejo dogovori o industrijski kooperaciji, česar viden primer je letošnje naročilo električnih lokomotiv. Upoštevati pa je tudi treba, da dela v Avstriji okoli 50.000 jugoslovanskih delavcev, ki kupijo pri nas precej blaga, na drugi strani pa krepijo Jugoslavijo z devizami.

tem je imela najvišjo investicijsko kvoto. Najnižjo je imela Portugalska in sicer 14,2 odstotka. Leta 1964 je naša država investirala 24,4 odstotka svojega narodnega dohodka. S tem se je za Švico, Norveško, Zahodno Nemčijo in Holandsko uvrstila na peto mesto.

Na prebivalca je naša država leta 1955 investirala 3468 šilingov, leta 1964 pa 7389 šilingov. Optični porast je v največji meri posledica manjše vrednosti šilinga. Švica je po prebivalcu leta 1964 investirala 16.683 šilingov, Združene države Amerike 14.332, Švedska 13.703, Norveška 12.402, Zahodna Nemčija 11.994 in Danska 10.495 šilingov.

Lani in letos je obseg investicij v naši državi nazadoval. Na stagnacijo v gospodarstvu nismo reagirali s skrajšanjem privatne potrošnje, marveč s skrajšanjem investicij. To bo povzročilo v gospodarstvu nove težave ravno v času, ko gre za našo konkurenčnost na mednarodnem trgu in ko se večajo znamenja, da se krivulja donosov turizma obrača navzdol, vsled česar bo treba denar v večji meri, kot doslej zaslužiti s proizvodnjo. Z nazadovanjem dohodkov turizma pričenjajo padati tudi dohodki iz uslug.

Polletna bilanca zunanje trgovine Položaj se je izboljšal

Trgovinska bilanca naše države se je v prvem polletju popravila. Zaradi omejitve uvoza povečanja izvoza za 7 odstotkov na vrednost 22,4 milijarde šilingov, se je njena pasiva zmanjšala od 9,23 na 7,78 milijarde šilingov. Ta razvoj je pripomogel, da je plačilna bilanca postala spet rahlo aktivna. Medtem ko je bila lani v prvem polletju s 3,67 milijarde šilingov pasivna, je bila ob koncu letošnjega prvega polletja z 324 milijonov šilingov aktivna.

Zastoj v razvoju turizma se zrcali v polletni bilanci uslug in brezenarnih storitev. V primerjavi z lanskim prvim polletjem je aktivna bilanca uslug nazadovala za 9 milijonov šilingov na 4,74 milijarde šilingov, aktivna brezenarnih storitev pa za 219 milijonov šilingov na 671 milijonov šilingov. Denarne zaloge so v letošnjem prvem polletju narasle na okroglo 2,45 milijarde šilingov.

V zunanji trgovini je izvoz v območje EGS nazadoval za 4,2 odstotka, uvoz iz tega območja pa za 0,9 odstotka. Avstrija se je v svoji trgovini vezala vse bolj na države EFTA in na vzhodne države.

Lesni sejem je odprl nova pota

Posebno odlikovanje za ravnokar minuli avstrijski lesni sejem v Celovcu je bil nastop sovjetskih zunanjetrgovinskih podjetij Exportles in Stanko-Import na sejmu. Celovski nastop Exportlesa je bil prvi nastop tega velikanskega podjetja na sejmu izven Sovjetske zveze. In nastop je bil tak, da ni le imponiral po svoji razstavi, marveč tudi po trgovskih poslih, ki so ga spremljali in ki jih je spredel.

Podpredsednik Exportlesa A. I. Jakubov je prišel iz Moskve v Celovec z naročilom grafičnega papirja v vrednosti 1 milijona dolarjev. To naročilo ne sodi v kontingent avstrijsko-sovjetske trgovinske pogodbe, marveč predstavlja dodatni posel v korist avstrijske industrije. Predtem je Sovjetska zveza — tudi izven kontingenta — naročila pri nas 3000 ton tiskarskega papirja, medtem ko je svoje letno naročilo cigaretnega papirja povečala za okroglo 400 odstotkov. Letos bo Sovjetska zveza v naši državi kupila okoli 1200 ton cigaretnega papirja, poleg tega pa okoli 2 milijona kvadratnih metrov furnirja.

Lepo izmenjavo obeta tudi industrija strojev za obdelavo lesa. Med krogi avstrijske lesne industrije so zbudili sovjetski stroji za obdelavo lesa, s katerimi je nastopil Stanko-Import, veliko zanimanje, ker so robustni,

ker so jim dodani potrebni nadomestni deli in ker so za 10 do 15 odstotkov cenejši od drugih tovrstnih strojev na evropskem trgu. Na drugi strani pa je sovjetska udeležba na sejmu močno poživila možnosti eksporta avstrijske industrije strojev za obdelavo lesa. Podjetje Zuckermann bo do februarja 1968 Sovjetski zvezi dobavilo dve tovarni za izdelavo oken v vrednosti 10 milijonov dolarjev, v teku pa so tudi pogajanja za dobavo tovarne za kuhinjsko opremo v vrednosti 3,5 milijona dolarjev. Poleg tega je letos Avstrija Sovjetski zvezi dobavila stroj za izdelavo papirja za bankovce v vrednosti enega milijona dolarjev.

Tako torej leto prvega nastopa Sovjetske zveze na avstrijskem lesnem sejmu v Celovcu odpira avstrijskemu lesnemu gospodarstvu in industriji strojev za obdelavo lesa nove perspektive. To toliko bolj, ker je zlasti na področju papirja zaradi težav na zahodnoevropskem trgu postal Vzhod drugi največji odjemalec produktov avstrijske papirne industrije. Leta 1960 smo v vzhodnoevropske države izvozili papirja raznih vrst v vrednosti 42 milijonov šilingov, lani pa že v vrednosti 112 milijonov šilingov, medtem ko smo ga v države EGS lahko izvozili le še v vrednosti 97 milijonov šilingov. Celokupni izvoz papirne industrije je lani predstavljal vrednost 396 milijonov šilingov, leta 1960 pa 179 milijonov šilingov.

Sejem je zaključen

Po 11 dneh trajanja je v nedeljo zvečer 16. avstrijski lesni sejem v Celovcu zaprl svoja vrata. Uprava sejma in 1236 podjetij iz 33 držav so z njegovim potekom zadovoljni. Sejem je obiskalo 285 tisoč ljudi, med njimi vrsta vidnih predstavnikov tu- in inozemstva. Največji obiske so na sejmu zabeležili 15. avgusta, ko so našli 32.000 obiskovalcev.

16. avstrijskemu lesnemu sejmu je uspel nadaljnji korak na poti specializacije in strokovne koncentracije, uspelo pa mu je tudi, da je še naprej povečal kvaliteto razstavljenega blaga. Po izjavah številnih strokovnjakov je — vsaj kar tiče strojev za obdelavo lesa — dosegel evropsko raven.

Letošnji sejem v Celovcu je bil bolj pregleden kot so bili dosedanj. Od izrazito lesnega sejma ločen je bil splošni blagovni sejem, vez med obema pa je dala razstava kmetijskih strojev in naprav ter strojev in naprav gradbeništvu. Tudi posebne in posebne razstave tokrat niso bile le zanimive, marveč tudi lepo koncentrirane na skupnem prostoru.

OD PRIHODNJEGA PETKA NAPREJ:

Trinajsti vinski sejem Ljubljani

Danes teden bo v Ljubljani odprt 13. mednarodni sejem vin, žganih pijač, sadnih sokov in opreme. Sejem bo odprt do nedelje 10. septembra.

Na letošnjem vinskem sejmu v Ljubljani sodeluje 19 držav, razstavljenih pa bo 921 vzorcev vina. Mednarodna komisija je ocenjevanje vin zaključila že v prvi polovici avgusta. 419 vzorcem je priznala zlato medaljo, 447 pa srebrno. Spričo take ocene kvalitete razstavljenih vin bo letošnji ljubljanski vinski sejem postregel z boljšimi kvaliteta kot lanski, ko je bilo razstavljenim vzorcem podeljenih 347 zlatih in 591 srebrnih medalj.

Med 19 državami, ki sodelujejo na sejmu, so najbolj zastopana vina iz Jugoslavije (274 vzorcev), poleg njih pa zahodnonemška (214 vzorcev), italijanska (117 vzorcev) in avstralska vina (82 vzorcev). Največ zlatih medalj je mednarodna komisija priznala Jugoslaviji in Zahodni Nemčiji. Prva jih je dobila 104 pri 145 srebrnih, druga pa 92 pri 116 srebrnih. Italijanska vina so dobila 50 zlatih in 63 srebrnih, avstralska vina pa 46 zlatih in 33 srebrnih medalj.

Komisija, ki je vina ocenjevala, je bila na visoki strokovni ravni. Sestavljali so jo strokovnjaki iz priznanih vinorodnih dežel. Značilnost letošnjega sejma je v tem, da bo vseboval lepo vrsto starih vin z letnico in da so tuje države na njem izredno bogato zastopane. To pa kaže, da se je mednarodni sejem vin, žganih pijač, sadnih sokov in opreme v Ljubljani po širnem svetu na široko uveljavil in da je že deležen resničnega mednarodnega priznanja. Rezultati letošnjega ocenjevanja vin pa tudi kažejo, da se v svetu vse bolj uveljavlja sodobna tehnologija pridobivanja vina in njegove nege v kleti.

LJUBLJANA. — Prejšnji teden je na ljubljanski in beograjski kliniki izvedel slavnj ameriški kirurg prof. dr. Michael DeBakey ob podpori domačih zdravnikov vrsto zapletenih srčnih operacij. Več bolnikom je zamenjal obolenje srčne zaklopke z umetnimi. Prof. DeBakey je razen vsilavljanja umetnih srčnih zaklopk prvi na svetu klinično uspešno uporabil tudi umetno, mehanično srce ter je prepričan, da bo znanost v dohodni prihodnosti izdelala aparat, ki bo v polni meri zamenjal človeško srce. Senzacionalne operacije v Jugoslaviji so neposredno prenašale tudi številne televizijske družbe. Med svojim bivanjem v Jugoslaviji je prof. DeBakey izrekel visoko priznanje jugoslovanskim kirurgom ter poudaril, da je v redkokateri deželi zasledil takšno podpora vlade, kot je zdravstvu na jugoslovanska vlada.

ATENE. — Predsednik sedanje grške vlade Kostas Karamanlis je napovedal, da bodo od 2200 ljudi, kolikor jih je v zaporu, kmalu izpustil okoli 1500 oseb. Pod pritiskom javnega mnenja v državi in v tujini se je vojaški režim odločil za pomilostitev bivšega grškega zunanjega ministra Averofa, katerega je vojaško sodišče pod obtožbo, da je sodeloval na tajnem sestanku in s tem prekršil ukaz vojaškega režima, obsodilo na pet let zapore.

RIO DE JANEIRO. — Po časopisnih vestih iz Buenos Airesa je Argentina zelo napredovala v pripravi na proizvodnjo jedrske bombe. Za ta korak se je Argentina odločila potem, ko je Brazilija sporočila, da bo izdelala „miroljubno atomsko bombo“. Argentinska vlada je lozadevne vesti sicer zanikala, vendar so poučeni krogi prepričani, da Argentina ne bo hotela zaostajati za Brazilijo. Po mnenju argentinskega tiska je nejasno samo še vprašanje, ali gre za vojaško ali za „miroljubno“ bombo.

WASHINGTON. — Ameriški predsednik Johnson je sklenil znatno razširiti seznam objektov v Severnem Vietnamu, ki jih bo ameriško letalstvo v bodoče lahko bombardiralo. Obrambno ministrstvo je v svoj seznam sprejelo 200 takih objektov, od katerih pa so jih doslej smeli bombardirati le 50. Poučeni krogi v Washingtonu zdaj domnevajo, da hoče Johnson pod vplivom vojaških voditeljev pospešeno povečati vojaški pritisk na Severni Vietnam z namenom, da bi zmanjšal pritisk na ameriške enote v Južnem Vietnamu.

KAIRO. — Egiptovski dnevnik „Al Ahrām“ je objavil vest, po kateri naj bi predsednik SFR Jugoslavije Josip Broz Tito kmalu po svojem obisku v arabskih deželah, s katerega se je vrnil te dni, odpotoval v Moskvo, kjer naj bi o položaju na Srednjem vzhodu razpravljal v luči razgovorov, ki jih je imel z arabskimi voditelji.

DUNAJ. — Grški novinar Pacis, član unije centra in prijatelj bivšega predsednika grške vlade Papanдреu, je na Dunaju izjavil, da bodo kmalu sestavili grško begunsko vlado, v kateri bodo predstavniki demokratskih sil in raznih strank, predvsem unije centra in EDA. Hkrati je Pacis objavil tudi razglas, v katerem je rečeno, da so „monarho-fašistični puč v Grčiji izvedli po načrtu Atlantskega pakta, podprla in organizirala pa ga je CIA [ameriška obveščevalna služba — op. ured.]“.

WASHINGTON. — Severnovietnamska vlada in narodnoosvobodilna fronta sta izjavili, da sta pripravljena začeti neposredna pogajanja z ameriško vlado o prihodnosti Južnega Vietnama po ustavitvi sovražnosti. Ameriški vladni funkcionarji pa poudarjajo, da nimajo nobenih informacij, ki bi potrjevale, da bi bil Severni Vietnam sprožil mirovno pobudo preko Združenih narodov.

PARIZ. — Ta teden so bile v glavnem mestu Francije številne proslave, prirejane ob 23-letnici osvoboditve Pariza izpod nacistične zasedbe.

MADRID. — Španski minister za informacije in turizem je povedal, da je v prvih sedmih mesecih tega leta obiskalo Španijo 9.616.000 tujcev, to je približno 500.000 več kot lani.

HAVANA. — Crnski odvetnik Stockley Carmichael je med svojim bivanjem na Kubi pozval ameriške črnce, naj se oprejejo orožja za „totalno revolucijo“. V poslanici ob drugi obletnici rasnih nemirov v pokrajini Watts in Los Angelesu je Carmichael pozval črnce, naj popolnoma porušijo „imperialistične, kapitalistične in rasne strukture Amerike“.

BURLINGTON. — Kanada je izjavila, da bo opustila skupni ameriško-kanadski program za vesoljska raziskovanja. Svojo odločitev utemeljuje Kanada s tem, da se del tega programa izkorišča za razvoj orožja, ki bi ga Amerika potem uporabila za vojno v Vietnamu.

SOFIA. — Danes se začne večdnevni uradni obisk avstrijskega obrambnega ministra dr. Praderja v LR Bolgariji. Pred odhodom v Bolgarijo je minister Prader izjavil, da je za Avstrijo važno, če spozna vojaški položaj tudi v drugih deželah nevtralnosti pa omogoča da zbira izkušnje tako na Zahodu kakor tudi na Vzhodu.

LONDON. — Na poslopje ameriškega veleposlaništva v Londonu je bil pred dnevi izveden atentat. Trije neznanci so na poslopje streljali iz avtomobila z avtomatičnim orožjem vendar nihče ni bil poškodovan. Na pločniku pred poslopjem je policija našla letak ki zahteva svobodo za ameriške črnce, ukinitve zločinskih umorov ameriške vojske ter solidarnost z vsemi narodi, ki se bojujejo proti ameriški-mu fašizmu.

BAGDAD. — Ministri za gospodarstvo arabskih dežel so v Bagdadu razpravljali o raznih ukrepih, ki naj bi jih v zvezi z arabsko-izraelskim sporom uvedli proti Ameriki, Veliki Britaniji in Zahodni Nemčiji. Predvsem gre za ustavitve dobav nafte tam deželah ter za nadzorstvo nad ameriškim in britanskim koncerni v arabskih deželah. Sporazumeli so se, da bo končne sklepe sprejela konferenca zunanjih ministrov, ki se bo julij začela v Bagdadu in kateri bo 29. avgusta sledilo srečanje najvišjih predstavnikov arabskih držav.

PANORAMA CITY. — Blizu ameriškega mesta Panorama City se je pri živem telesu zažgal bivši ameriški morar John Cupping. V poslovilnem pismu je 33-letni Cupping izjavil, da se je za ta dejanje odločil iz protesta proti Johnsonovi vojni v Vietnamu.

Tudi starši so ljudje

Knjige o vzgoji otrok poudarjajo, kar vse je potrebno otroku — ljubezen, razumevanje, potrpežljivost, doslednost, odločnost, varnost, prijateljstvo, kalorije, vitamini — da starše včasih telesno in duševno izčrpa že samo branje o tem, kakšne so njihove dolžnosti. Dobijo vtis, da bo pisec, ki se tako zelo zavzema za otroke, za vsako stvar pripisal krivdo staršem. Dejstvo pa je, da je vzgoja otrok dolgotrajna, zahtevna naloga in da so starši ravno tako ljudje kot njihovi otroci.

Za potrebe otrok gre velik del družinskega proračuna. Zaradi otrok se morajo starši odpovedati številnim prireditvam, izletom, obiskom. Čeprav imajo svoje otroke radi in čeprav za nič na svetu ne bi menjali z zakonskim parom brez otrok, vseeno pogrešajo prostost. Saj starši končno nimajo otrok zato, da bi bili mučeni — ali bolje, ne bi jih smeli imeti za to. Ni dobro niti za starše niti za otroke, če se mu starši preveč žrtvujejo! Starši se namreč v takem primeru veliko preveč ukvarjajo z otrokom in postanejo tako prenapeti, da gredo na živce sebi in drugim.

Dobri starši se morajo zaradi otrok marsičemu odpovedati, zato je čisto naravno in prav, da v povračilo za to tudi kaj zahtevajo: ne morda besed zahvale za to, ker so jim podarili življenje in ker zanje skrbijo, pač pa malo obzirnosti, ljubezni in pripravljenosti, spoštovati merila in vzorec staršev. Starši tega ne zahtevajo samo zaradi sebe, iz gole sebičnosti, marveč tudi zato, da bi se otroci naučili živeti med ljudmi.

Če starši iz kakršnega koli vzroka (ker na primer napak razumejo vzgojne nauke, ker se že po naravi nagibajo k samoopovedi ali ker se bojijo, da si bodo s strogostjo zapravili ljubezen svojih otrok) od otrok odločno ne zahtevajo, naj se le-ti spodobno vedejo, jim neprimerno vedenje, ki je posledica takšne popustljivosti, zamerijo na tihem. Čedalje bolj so nejevoljni, ne vedo pa, kaj naj s vojo nejevolje počno. S tem spravljajo v neprijeten položaj tudi otroke. Te namreč peče vest in jih je strah, kaj bo, obenem so pa zaradi tega le še bolj predrzni in zahtevni.

Starši ne morejo gojiti zdravih čustev do otrok, če jih niso zmožni pripraviti k spodobnemu vedenju; a tudi otroci sami so nesrečni, če se vedejo nesposobno.

Zdi se, da živijo nekateri neizkušeni mladi ljudje v veri, da imajo starši, ki so kaj vredni, neskončno potrpljenje s svojim nedolžnim otročkom in da jih je sama ljubezen. Ampak človek, ki bi bil zmožen česa takega, ne bi bil več človek. Če se

Koristni priročniki za turiste

Znana nemška založba Polyglott (ime založbe pomeni človeka, ki zna veliko jezikov — op. ured.) je svojo zbirko priznanih turističnih priročnikov znova obogatila za nadaljnje zvezke, s katerimi odkriva turistu lepote in zanimivosti novih dežel.

Na potovanjih v tuje dežele lahko povzroča precejšnje težave pomanjkanje tamkajšnjega jezika. Za take primere izdaja založba Polyglott tako imenovane »jezikovne vodiče«, drobne knjižice, iz katerih se tujega jezika sicer ni mogoče naučiti, vendar vsebujejo bogat izbor praktičnih stavkov in rečenic, tako da se bo turist

lahko brez težav sporazumel tudi v tuji deželi. V tej zbirki je letos izšel tudi nemško-slovenski jezikovni vodič. Pripravil ga je dr. Janko Kotnik, ki je uvodoma podal najvažnejša pravila slovenske gramatike in navodila za pravilno izgovorjavo slovenskih besed. Sicer pa so v knjižici nanizani številni primeri konverzacije, ki je turistu najbolj potrebna: na železnici in ladji ter v avtobusu in letalu, na tujih cestah in poteh, kadar ima poškodovano svoje vozilo, ali v hotelu in restavraciji, v trgovini, v uradu in v gledališču oziroma kinu, prav tako v primeru nesreče in podobno. Vsakemu poglavju je dodan še slovarček najvažnejših izrazov, posebno poglavje pa je posvečeno jedilom in pijačam.

Kakor so »jezikovni vodiči« dragocena pomoč pri konverzaciji, tako posreduje založba Polyglott koristne nasvete pri spoznavanju tujih dežel s svojimi »potovalnimi vodiči«. Med novimi zvezki te zbirke sta tudi knjižici, ki približata turistu Bolgarijo in Romunijo, torej dve deželi južne Evrope, kateri se v zadnjih letih vedno bolj vključujeta v mednarodni turizem. Čeprav obsega posamezna knjižica le 64 strani priročnega formata, vsebuje celo vrsto podatkov o ljudeh, zgodovini, kulturi in umetnosti ter različnih drugih zanimivosti in značilnosti posamezne dežele. Posebno izčrpno pa so opi-

sane najbolj priljubljene izletniške ture, na katerih bo tuji gost spoznal lepote in znamenitosti krajev ter življenjske navade njihovih prebivalcev.

Končno spadajo v zbirko turističnih priročnikov, ki jih izdaja založba Polyglott, še turistični zemljevidi (med novimi je karta Češko-slovaške), ki v preglednem večbarvnem tisku zagotavljajo hitro orientacijo. Omembe vredni niso le podatki o razdaljah, marveč tudi dosledna navedba krajevnih imen v dveh jezikih — torej originalna češko-slovaška imena in poleg njih še označbe v nemščini. Karta Češko-slovaške (merilo 1:800.000) je velika 76,5×57,6 cm, vendar je lahko zložljiva na žepni format.

Posebnost turističnih priročnikov založbe Polyglott pa je nedvomno

njihova cena: jezikovni vodič stane le 1,80 marke, potovalni vodič 2,80 marke in turistični zemljevid prav tako 2,80 marke.

KULTURNE DROBTINE

Pod pokroviteljstvom izvršnega sveta SR Slovenije bo v dneh od 2. do 9. septembra zasedal v Ljubljani X. mednarodni muzikološki kongres, na katerem bo sodelovalo okoli 500 uglednih strokovnjakov iz 29 dežel sveta. V dneh kongresa, ki bo povezan še z drugimi zasedanjimi specializiranih mednarodnih glasbenih združenj, se bodo v Ljubljani izvršile razne kulturne prireditve, koncerti in razstave. Številne založbe pa bodo poskrbele za posebne knjižne izdaje, s katerimi bodo svetovni javnosti prikazale razvoj in pomen glasbene kulture jugoslovanskih narodov.

V navzočnosti več kot 10.000 ljudi so v Chicagu odkrili največjo skulpturo Pabla Picassa. Gre za 15 m visoko kovinsko konstrukcijo, sestavljeno iz jeklenih plošč in palic, ki je stala 300.000 dolarjev. Zaradi raznih nespornih mnenj ta spomenik še nima imena, pač pa ga je chikaški list imenoval »Picassova grabežljiva koblica«. Med slavnostjo je prišlo tudi do demonstracije proti vojni v Vietnamu.

Od 30. avgusta do 5. septembra bo v Beogradu 5. kongres svetovne književnosti. Udeležilo se ga bo okoli 300 delegatov iz raznih krajev sveta, pripravljenih pa je tudi 155 referatov in razprav. Za udeležence kongresa bodo priredili zanimiva potovanja po Jugoslaviji.

Skupina dijakov Italijanskih gimnazij z Reka ter iz Pulja in Rovinja je trenutno na dvajsetdnevem potovanju po Italiji. Studijski izlet sta organizirali Italijanska unija za istrsko in Reka ter ljudska univerza iz Trsta.

Prihodnji teden se bo v Bolzanu začel mednarodni klavirski natečaj »Ferruccio Busoni«. Sodelovanje je prijavilo 47 mladih pianistov iz 17 držav.

V času od 3. do 11. septembra bo Trst prizorišče velikega mednarodnega mladinskega festivala, ki bo prirejen pod pokroviteljstvom predsednika Italijanske republike. V okviru tega festivala bo natečaj za literarna in likovna dela ter filme. Sodelovalo pa bo tudi večje število zabavnih orkestror, pevskih zborov, gledaliških in baletnih skupin iz raznih dežel.

Na razstavi, prirejeni v okviru polnoletnega umetniškega festivala v Bay Cityju v Ameriki, so ukradli dve najpomembnejši razstavljeni deli — Picassovo sliko s tušem »Skice z okna« in sliko H. Moora »Sedeča figura«.

Tedenski spored poletnih kulturnih prireditev

● BREŽE:

25. 8. — Molier: **NAMIŠLJENI BOLNIK**
26. 8. — Molier: **NAMIŠLJENI BOLNIK**
(zadnja predstava)

● LJUBLJANA:

29. 8. — Mikeln: »2X2=5«, satirični kabarel, Mesno gledališče Ljubljana
30. 8. — Polan: **TELEVIZIJSKO SATIRIČNA LEPLJENKA** v štirih zaporednih prenosih, Slovensko ljudsko gledališče Celje
31. 8. — **KONCERT ORKESTRA MOSKOVSKES FILHARMONIJE**, Sovjetska zveza (zadnja prireditev)

● SPITAL:

25. 8. — Sternheim: **KASETA**
26. 8. — Lobiche: **CELIMAR**
28. 8. — Nestroy: **NEPRICAKOVANO**
29. 8. — Lobiche: **CELIMAR**
30. 8. — Sternheim: **KASETA**
31. 8. — Kleisl: **ZLOMLJENI VRC**
(zadnja predstava)

bo otrok drl uro za uro, kljub temu da bodo starši storili vse, kar je v njihovi moči, da bi ga potolažili, tedaj jih bo minilo vse sočutje zanj. Zazdel se jim bo zoprni, trmast in neuvideven in popadla jih bo jeza — »sveta jeza«.

Nemogoče je, da bi ostal človek miren kot kip, če otrok prekrši razumno prepoved, ki dobro ve, da je ne bi smel. Vsak dober oče in vsaka dobra mati dobro čuti, kaj je prav in kaj ni prav. Ta čut so jima prirojeni in jih v mladosti. Ko torej otrok napravi kak prestop, prekrši s tem njihovo zapoved, poleg tega pa po navadi poškoduje njihovo lastnino. Vse to stori otrok, za katerega staršem ni vseeno, kakšen je. Zato je neizbežno, da jih popade jeza. Otroci to tudi pričakuje in ne zameri, če ga pravično kaznujejo.

PRI GRADNJI DJERDAPA:

Arheološko odkritje svetovnega pomena

Jugoslovanski arheologi so na gradbišču hidroenergetskega sistema Derdap na obali Donave v bližini Donjega Milanovca odkrili sledove enega najstarejših naselij na svetu. Gre namreč za naselje iz mlajše kamene dobe z mnogimi sledovi človeške civilizacije, o katerem so strokovnjaki mnenja, da je bilo postavljeno 6000 let pred našim štetjem. Bogati predmeti, arhitektonska struktura in druge značilnosti tega naselja so takšne, da presegajo mnoge doslej najbolj znane arheološke spomenike človeške civilizacije na svetu iz tega obdobja.

Sicer so računali, da bodo na gradbišču v Derdapu odkrili sledove starih naselij, vendar pa najnovejša najdba presega vsa pričakovanja in je presenetila najbolj znane strokovnjake. Odkritje ima svetovni pomen, ker v temeljih spreminja teorijo o odnosu evropske in vzhodnjaške starodavne civilizacije.

Na površini 1250 kvadratnih metrov so našli ostanke 41 hiš trapezoidne oblike, v hišah pa 33 kipov, ki predstavljajo človeške fi-

gure ali glave živali. Po obliki in velikosti (človeške glave in portreti so naravne velikosti) so te kamnite figure edinstveni spomenik svetovne civilizacije iz tega časa, kajti velikost figur, ki so jih doslej našli v Mezopotamiji, ne presega 15 cm.

Izkopavanje še ndaljujejo in strokovnjaki pričakujejo, da bo ta bogata zakladnica starodavne človeške civilizacije izpopolnjena še z novimi senzacionalnimi odkritji.

Ko se bliža vpisovanje otrok v šolo

Pod zgornjim naslovom je objavil »Primorski dnevnik« uvodni članek, v katerem se znani slovenski kulturni in javni delavec prof. Rado Rauber bavi s pomenom manjšinskega šolstva za slovensko narodno skupnost v Italiji. Misli, ki jih podaja pisec članka, v veliki meri veljajo tudi za nas, zato članek v celoti ponatiskujemo tudi v našem listu.

Uredništvo

Med šolskimi vestmi beremo? Šolsko skrbništvo javlja, da bo vpisovanje otrok v prvi razred od 1. do 11. septembra na sedežih didaktičnih ravnateljstev.

Čeprav pomenijo te suhoparne besede zgolj neko dejanje, ki se v šolski administraciji tako rekoč avtomatično ponavlja leto za leto, pa je vendar v teh besedah skrita cela vrsta vprašanj, ki zadevajo v živo ne samo našo šolo temveč življenje naše manjšine sploh.

Za otroka in za vso družino je vpis v šolo temeljita prelomnica. Sprememba dotedanjega načina otrokovega življenja ne prizadene samo njega temveč vso okolico v družini. Ko pride otrok hoditi v šolo, to ni novost le zanj temveč tudi za njegove starše, brate in sestre, čeprav ti to spremembo drugače doživljajo kot on sam. — Vsi, ki jim je pri srcu slovenska šola, pa se z zaskrbljenostjo vprašujejo, kakšen bo uspeh vpisovanja v nov letnik slovenske šole v našem zamejstvu.

Slovenska šola na Tržaškem in Goriškem ima svojo lepo zgodovino. Od svojih začetkov, ki segajo vsaj v začetek prejšnjega stoletja, se je razvila do take višine, da ne samo ni zaoznojala za šolo v drugih slovenskih pokrajinah, temveč je bila na enem izmed prvih mest. Seveda je doživela tudi najbolj kruto usodo, ki jo lahko doživi kaka šola. Po nekajletnem »pušljanju krvi« so jo končno zatrli. Doživela je

enako usodo kot vse, kar je lahko slovenski in hrvatski manjšini pod predvojno Italijo dajalo značaj kulturnega naroda. Preteklo je določeno število let, ko za slovenske in hrvatske otroke ni bilo vpisa v šolo z materinim jezikom; vpisovati so se morali v potujočevalnice. Tudi za odlične slovenske šolnike ni bilo več mest in drugje so si morali s svojim vzgojnim delom iskati kruha. (Njihova dejavnost tudi izven šole pa bo vedno zapisana v zgodovini slovenske kulture, saj je generacija učiteljev, ki so v tistem času morali zapustiti domači kraj, rodila vrsto pisateljev, pesnikov, glasbenikov, ljudskoprosvetnih delavcev.) Doba, ko je naše ljudstvo ostalo brez svoje šole, pa je bila vendar prekratka, da bi bili za vedno uničeni sadovi te šole. In ni se še polegla bojni grom druge svetovne vojne, ko so se že spet rodile slovenske šole, ki so po vojni svoje delo nadaljevale in razširile. Položaj slovenske šole je končno kasneje uredil zakon. In naj bo ta zakon popolnoma zadovoljiv ali ne, naj se izvaja, kot bi bilo pričakovati ali pa le z nerazumljivo počasnostjo — gotovo je vendar, da slovenska je, da zakonito obstaja. V občinskem, pokrajinskem, deželnem svetu in v parlamentu govore o slovenski šoli kot o nečem obstoječem in ne kot o nečem, kar naj bi morala šole nastalo. In — bodimo pravični — o slovenski šoli se govori z objektivnostjo, včasih celo s simpatijo. (Seveda se od časa do časa

oglasi tudi hreščee razglašen glas, za katerim se skriva želja, da bi se ponovil tisti čas, ko je bila slovenska šola nasilno ukinjena.)

Vendar pa je potrebno dati tej upravno in zakonito obstoječi šoli tudi pravo veljavo. To veljavo pa ji lahko damo samo mi sami: s svojo skrbjo, s svojo ljubeznijo do te šole, s svojim trdnim prepričanjem, da nam je ta šola potrebna in da mora obstajati. Ta zavest pa mora priti najbolj do izraza prav v času vpisovanj otrok v prvi rzed osnovne šole.

Medtem ko za mnoge slovenske starše tako rekoč ni vprašanja, kam bodo vpisali otroka, ker jim je vpis v slovensko šolo povsem naravna stvar, pa so vendar tudi taki, ki se ob tem vprašanju nekako zamajejo. Pojavijo se jim razni »za« in »proti«, čeprav je tako tehtanje skoraj vedno popolnoma nelogično. Danes smo vendar že tako daleč, da so že povsem izmišljeni in neiskreni razlogi, če kdo navaja vprašanje zaposlitve in službe ter nevarnosti, da je ne dobi ali jo izgubi, če bo dal otroka v slovensko šolo. In če narodnostna zavest pri odločanju za vpis ne bi bila zadošten argument, tedaj lahko danes odloča tudi koristnostni razlog. Prevladati mora prepričanje, da ne dela samo v korist slovenske šole, kdor se odloči, da bo hodil otrok v slovensko šolo, temveč dela še bolj v korist otroka samega. Kajti tisti, ki je končal dandanes slovensko šolo, ne pomeni »neka manj« temveč prej »neka več«; pomeni, da je bolj iskan, da jeraje sprejet na delo. (Oglasi, ki navajajo znanje slovensčine kot željo če ne celo kot pogoj za sprejem na delo, niso več taka redkost.) Kljub temu pa vprašanje, kam bodo slovenski starši vpisali svoje otroke, le ni tako preprosto, kot bi človek mislil. Prepogosto je treba temeljitega razlaganja in prepričevanja za odločitev, ki bi morala biti vendar čisto naravna. Zato

je razumljivo, če se ob vpisovanju ni mogoče predati popolni brezskrbnosti, ko se tako pride do raznih presenečenj in tudi upravičenega vznemirjenja. Kolikokrat smo že slišali besede: »Objavite njih imena!« Pri tem so bili mišljeni taki, ki se na zunaj kažejo Slovenci, pa otrok ne dajo v slovensko šolo. Ali pa smo slišali: »Kaj delajo na slovenski šoli! Sami si žagajo vejo, na kateri sedijo.« Mišljeni so bili kaki učitelji (ali učiteljice) in celo kak didaktični ravnatelj, katerih otroci prav tako ne hodijo v slovensko šolo.

Imen mogoče ne bomo objavljali (saj so precej znana), vendar gre pogosto za vprašanje neke morale: koliko si res iskren, ko govoriš kot prosvetni delavec, pa si dal tako slab zgled, ko otroka nisi vpisal v slovensko šolo; ali — v drugem primeru — si pozabil, da je bil tvoj oče žrtev nacifašizma, ko mora sedaj njegov vnuk hoditi v šolo? ki ni slovenska; in končno, kakšen je tvoj odnos poklicnega vzgojitelja do slovenske šole (v kateri si služil svoj kruh!) če te šoli svojega otroka ne zapuščaš. Zeleti je, da bi šli ti primeri polagoma v zgodovino, v pozabo, medtem ko naj novejši rod nastopi z večjo zavednostjo in večjo poštenostjo. Tistim pa, ki se trudijo, da omahljivce privedejo na pravo pot, naj velja vse priznanje in zahvala.

Če smo rekli, da moramo dati veljavo naši šoli mi sami, s tem nismo mislili samo na tiste zunaj šole, ki pošiljajo svoje otroke v to šolo. Prav gotovo je treba imeti v mislih tudi vse tiste znotraj šole, od katerih je še zlasti odvisno, kakšna bo veljava naše šole. Predvsem ti naj se potrudijo, da bo o slovenski šoli vedno mogoče govoriti z največjim spoštovanjem. Potem slovenskim staršem — tudi tistim nekoliko mlačnim — ne bo treba prav nič spraševati, kam naj vpišejo svojega otroka.

Črnijevi mami

ZA OSEMDESETLETNICO

Odkar izhaja Slovenski vestnik, se v njegovem uredništvu poznamo s Črnijevo mamo Ano Einspieler iz Zgornje Vesce pri Bilčovsu. Jutri bo praznovala osemdesetletnico svojega življenja. Dolge ure smo v teh letih z njo kramljali in govorili resne besede o našem narodnostnem položaju in o naši vlogi. Velikokrat se je oglasila pri nas — če ni mogla osebno, pa smo jo začutili s pismom — z zvrhanim košem priznanja in pohvale našim prizadevanjem, verjetno pa nič manjkrat s šibo graje in negodovanja nad tem, kar smo »počeli« in kar »počenjamo mladi«. Pa kdo bi ta ali drugi namen ob njenem čestitljivem jubileju deval na vago, saj so bili vsi le dobrohotnega značaja.

V vseh teh letih nismo le spoznali trdo življenjsko pot Črnijeve mame in iz nje zrasle izkušnje in poglede na življenje, spoznali smo zlasti njene narodne in osebne vrline. Tako lahko rečemo, da smo v njej gledali barometer določenega razvoja splošnega mnenja našega ljudstva o prizadevanjih in delu naših organizacij in Slovenskega vestnika kot njihovega glasila.

Ob osemdesetletnici Črnijeve mame bodi spričo tega kot posvetilo zapisano naslednje: Naš narod potrebuje na Koroškem še veliko Črnijevih mam, bistrih in naprednih kmetič ter klenih žena in mater, neustrašnih v borbi za naše narodnostne pravice, vztrajnih v prizadevanjih za gospodarski, kulturni in socialni napredek ter potrpežljivih v iskanju razumevanja naših potreb in želja v vrstah naroda soseda v deželi in državi.

Sicer je res, da daje človeku pečet čas, v katerem je mlad koval svoje načrte in spoznanja, in res je tudi, da si mora mladi rod vedno znova oblikovati svojo sedanost in bodočnost. Toda vse to ne more in ne sme omajati vrednosti zgledov in vzorov vseh, od katerih smo prevzeli in prevzemamo obvezo, da njihova izročila negujemo in jim dajemo vsebino našega časa. Med njimi je tudi Črnijeva mama. Vztrajno je doprinesla in še vedno doprinese svoje zidake k stavbi naše dežele, v kateri naj bi bili vsi deželani, ne glede na narodnost in jezik, ki ga govorimo, enakovredni in enakopravni deželani, sosede in prijatelji.

Hvaležni za vse to, ji zato ob jutrišnjem jubileju želimo še na mnogo let!

Selski kvintet v Slovenjem Gradcu

Selski kvintet, ki je pred nedavnim sodeloval v oddaji »Pokaži, kaj znaš« ljubljanske televizije, je v nedeljo nastopil v Slovenjem Gradcu, kjer je sodeloval pri proslavi 65 letnice kulturno prosvetnega društva Stari trg. Pod vodstvom Erika Užnika je nastopil s stariimi koroškimi narodnimi pesmimi, za katere je žel obilo priznanja. Hvaležnim poslušalcem je seveda najbolj ugajal tenorist Tomi Ogris, katerega so hoteli še in še slišati.

Proslavo svoje 65 letnice bo prosvetno društvo v Starem trgu nadaljevalo prihodnjo soboto in nedeljo, ko bo ponovilo dramo »Celjski grofje«, vsakokrat ob pol osmih zvečer. To dramo so društveniki uprizorili že minulo soboto, ko so bili deželni velikega priznanja za svoj kvaliteten nastop.

KOLENDAR

Petek, 25. avgust: Ludovik
Sobota, 26. avgust: Gaferin
Nedelja, 27. avgust: Jožef Kal.
Ponedeljek, 28. avgust: Avguštin
Torek, 29. avgust: Obgl. J. K.
Sreda, 30. avgust: Rož
Četrtek, 31. avgust: Rimund

V ČETRTEK MINULEGA TEDNA:

Silna nevihta v Celovcu in Beljaku

Skoraj za obletnico lanske prve poplave je v četrtek minulega tedna preko Koroške divjala silna nevihta s plohami, kot bi se utrgal oblak, in točo. Najbolj so bili od nevihte prizadeti Beljak, Celovec in Labotska dolina, precej škode pa je povzročila tudi v okolici Železne Kaple. Nastalo škodo cenijo na več kot 50 milijonov šilingov.

Nevihta je divjala od zahoda proti vzhodu. Povzročila jo je fronta neviht, ki je prišla preko Visokih Tur in ki je nad celovško kotlino nalezela na močno razgrete zračne plasti. Zaradi različno temperiranih zračnih plasti so se okoli ene ure opoldne nad kotlino strnili nasičeni oblaki ter se spraznili s točo in hudimi nalivi.

V Beljaku in okolici je divjal orkanu podoben vihar, ki je dosegal brzino 100 kilometrov. Vihar je razkril strehe številnih poslopij, pri čemer je bila najbolj prizadeta industrijska četrt na Jezernici.

Ko je v Celovcu nenadoma vsula toča in vlihl dež, so zlasti zahodne četrti mesta dobile podobo, kakor jo imajo pozimi. Ponekod je ležala toča tudi po 35 cm visoko, druga pa je voda s ceste vdrla v kleti, ker je kanali enostavno niso mogli več požirati. Vse to je kakor v Beljaku trajalo le pičle pol ure, toda škoda je bila neizmerna. Najbolj so bili prizadeti celovski vrtinarji. Za nekatere med njimi se je z nevihto zaključilo letošnje vrtnarsko leto. Do prihodnje pomladi ne smejo računati na kakšen pomembnejši zaslužek.

V Labotski dolini hujše toče ni bilo, zato pa je lilo, kakor iz škafa, vihar pa je lomil cele gozdove, da so izgledali, kakor bi prestali arti-

lerijski ogenj druge svetovne vojne. Precej škode so v Labotski dolini povzročili hudourniki, ki so hipoma narasli in preplavili okolico.

IZ BILČOVSA PIŠEJO:

„Razgledna cesta“ v obupnem stanju

V času, ko je širom dežele govora o tem, da se je za turizem premalo storilo in da je treba za njegov razvoj bolj skrbeti, ne moremo mimo tega, da tudi mi ponovno položimo prst na rano, zaradi katere hromi razvoj turizma po naših krajih. To je potrebno tembolj, ker so nas že pred leti z merodajnih mest vedno spet pozivali, naj pripravimo prenočišča in vse potrebno za poletne goste, da bodo lahko ostali v naših res lepih krajih ob takojmenovani razgledni cesti. Mi smo se temu pozivu odzvali, toda deželni činitelji so nas z najvažnejšim za razvoj turizma — z ustrezno cesto — pustili lepo na cedilu.

Tukaj ne bomo pripovedovali dolgo zgodovino naše borbe, da bi bili Gorjanci s svetom povezani z odgovarjajočo prometno žilo. Ta borba je stara blizu 60 let. In vseh teh 60 let smo dobivali ustrezno cesto le v malih, vse prepičlih obrokkih. Tudi v letih po drugi svetovni vojni, čeprav so vse druge ceste med Celovcem in Vrbo vedno bolj natpane in čeprav bi bila vožnja po naši cesti lahko resnični užitek, za deželo pa ena izmed turističnih atrakcij več.

Naša »razgledna cesta« se prične pri Ivovljah/Lampichl, kjer se odcepi od Ljubeljske ceste. Dolga je okoli 28 km in se na Žopračah nad Vrbo spoji s cesto, ki veže Vrbsko jezero z Baškim. Po letu 1930 zgrajena kot boljša kolovozna pot in od Hitlerja preurejena tako daleč, da je kolikor toliko služila njegovim namenom, je sedaj med Bilčov-

som in Vrbo še vedno v takem stanju, kakor je bila: ozka, polna ovinkov in kotanj pripravna kvečjemu za prvo preizkušanje novih avtomobilov na njihovo trpežnost, nikakor pa ne za človeka, ki hoče z nje nekaj videti in po človeško voziti. Zato gostje, ki prihajajo s koroških lelovišč v naše lepe kraje, upravičeno preklinjajo in trpko pribijajo: »Heute und nie wieder!«.

Kmalu bo minulo 20 let, odkar je bil na tej cesti asfaltiran odsek do Kolmare vasi in dokaj let je že minulo, da je dobila asfalt do Bilčovsa. Od tedaj naprej za našo cesto ni več denarja. Ali deželna uprava cest misli, da jo na 14 km dolžine med Bilčovsem in Žopračami lahko pusti tako, kakršna je? To vsekakor ni v skladu s pospeševanjem razvoja turizma, še manj pa s trditvami, da napravijo pri deželni upravi vse, da bi prebivalstvo gospodarsko zaostalih občin dvojezičnega ozemlja prišlo do boljšega kruha in do boljših življenjskih pogojev.

Slovenji Plajberk - Sele

Slovenjeplajberžani smo se odločili, da se s Selani pomerimo v nogometu. Pesimisti so nam napovedali, da bomo doživeli polom, kajti Selani so imeli na izbiro trikrat več nogometašev kot mi.

Toda igro, do katere je prišlo minulo nedeljo popoldne, smo odločili z 2:0 v naš prid. Tekom igre se je posebno izkazal naš vratar Janko Malle, ki nasprotniku ni privoščil niti enega zadetka. V obrambi sta se dobro odrezala Valentin Waldhauser in Andrej Lauegger, toda tudi Herman Lauegger ni nič zaostajal. Posebno »v formi« je bil plajberški napad, v katerem je Peter Waldhauser že kar na začetku iz enajst metrov postavil igro 1:0. Za lepo zmago je potem poskrbel Feliks Wieser, ki je z zadetkom iz 20 metrov zapečatil poraz Selanov na domačih tleh.

Po zaključeni igri smo sklenili, da bomo naslednjo igro odigrali v Slovenjem Plajberku.

Objava

Na Državni gimnaziji za Slovence so ponavljalni izpiti v ponedeljek, 11. septembra ob osmi uri.

V torek, 12. septembra so sprejemni izpiti za prvi razred. Prijavite učence ali ustno v pisarni vsak četrtek od 8. do 10. ure ali pa pismeno na naslov: »Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen in Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22.« Potrebni dokumenti: rojstni list, dokaz avstrijskega državljanstva in zadnje letno spričevalo.

V sredo, 13. septembra je ob 14. uri vpisovanje za vse razrede.

V četrtek, 14. septembra je ob 9. uri začetna služba božja in ob 13.15 prvi redni pouk.

Ravnateljstvo

TO IN ONO

OD ŠMOHORA DO LABOTA

BRDO. — Ziljske občine Goriče, Brdo in Šmohor je začetkom tedna obiskal deželni glavar Sima in ob tej priložnosti proučil njihove gospodarske probleme. Poleg kmetijstva in gozdarstva je turizem glavni vir dohodkov prebivalstva teh občin. Doslej so iz svojega in ob pomoči dežele že mnogo storile za njegov razvoj. Uspelo jim je, da so v zadnjih osmih letih število nočitev povečale od 95.000 na 244.000. S tem povezano pa so njihovi glavni problemi izboljšanje državne, deželne in občinskih cest ter oskrba s pitno vodo.

ČAJNA. — Okrajna zveza občin za gradnjo šol Beljak je pred kratkim sklenila, da bo na Cajni zgradila poslopje za osemrazredno glavno šolo, v St. Jakobu v Rožu pa poslopje za desetrazredno glavno šolo. Prizidek na poslopju glavne šole v Vrbi, s katerim bo pridobljenih 10 novih razredov, bo še letos zgotovljen.

BISTRICA V ROŽU. — Gradbišče dravske elektrarne in občino Bistrica v Rožu je koncem tedna obiskal deželni glavar Sima. Zupan Semmelweiss ga je ob tej priložnosti seznanil z najbolj perečimi komunalnimi problemi občine. Kot take je navedel gradnjo novega gasilskega doma na Bistrici, ureditev in vzdrževanje občinskih cest, cestna razsvetljava skozi Bistrico, ko bo zgrajen novi cestni most čez Bistrico, ureditev hudournikov v Rutah in skrb za gradnjo novih stanovanj.

BOROVLEJE. — Poslopje nove glavne šole s 15 razredi je v surovem stanju dograjeno. Doslej je gradnja stala 3,5 milijona šilingov, celokupna gradnja pa bo stala 16,8 milijona šilingov, in bo zaključena do konca prihodnjega leta.

DOBRLA VAS. — Vzdrževanje občinskih cest, katerih kilometraža med 27 naselji občine znaša 40 kilometrov, povzroča občini velike skrbi. V zadnjih mesecih je asfaltirala ceste v Kokju, Dobrli vasi in Sinči vasi, kar je stalo skupno okoli 680.000 šilingov. Z asfaltiranjem nadaljnjih cest bo nadaljevala jeseni, v ta namen pa bo potrebnih še okoli 2,5 milijona šilingov.

ŽELEZNA KAPLA. — V sredo je bila na pokopališču pri Mariji devici v Trnju predana nova mrtvašnica svojemu namenu. Mrtvašnica, ki je stala okoli 600.000 šilingov, je delo domačih obrtnikov. Kmetje iz Kort bodo še letos priključeni na električno omrežje KELAGA. Čeprav jim bo pri tem pomagala država in KELAG, jih bo priključitev tudi ob podpori občine v znesku 50.000 šilingov stala še veliko denarja. Prispevki posameznika se gibljejo med 20.000 in 120.000 šilingov.

BREŠKA VAS. — Zaradi udara strele je v četrtek minulega tedna zvečer pogorelo gospodarsko poslopje kmeta Karla Wutteja. Škodo cenijo na 400.000 šilingov. Zaradi istega vzroka je v Zgornjih Borovljah pri Ledincih pogorelo v isti noči gospodarsko poslopje Ignaca Meierja. Škoda znaša 450.000 šil.

VABILO

Pevski zbor »ROŽANSKI FANTJE« priredi v nedeljo 27. avgusta 1967 ob pol osmih zvečer pri Tišlarju v Št. Janžu v Rožu

Pevski koncert

pri katerem sodelujejo
● dvojni kvintet iz Sel in
● tamburaši iz Sveč in Št. Janža

Koristni obiski prijateljstva in dobrega sosedstva Kmetje iz Slovenije proučujejo na Koroškem pota poenostavitve kmetovanja

Lani septembra je bilo v Slovenjem Gradcu posvetovanje o preusmeritvi in mehanizaciji hribovskih kmetij. Priredil ga je Kmetijski inštitut Slovenije v sodelovanju s kmetijsko-gozdarskim dokumentacijskim centrom v Beogradu ter Slovensko kmečko zvezo in strojnimi oddelkom Raiffeisenverband Kärnten v Celovcu.

Po tem posvetovanju so se kmetje s hribovskih področij Slovenije pričeli zelo zanimati za pota, ki jih ubirajo koroški kmetje, da bi svoje kmetovanje prilagodili potrebam razvoja na trgu, potrebam za racionalnejšo mehanizacijo kmečkega dela in potrebam za njegovo boljšo produktivnost. Upoštevajoč to zanimanje so od pomladi naprej priredile kmetijske zadruge Slovenj Gradec, Prevalje, Škofja Loka, Kranj in Nova Gorica ter gozdni gospodarstvi Bled in Maribor, obrat Podvelka kmečke ekscurzije na Koroško, ki se jih je skupno udeležilo okoli 400 kmetov in funkcionarjev teh gospodarskih organizacij.

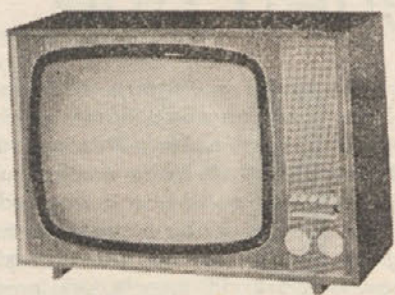
Slovenska kmečka zveza je vsaki ekscurziji posredovala potrebne in zaželjene ogleda, pri čemer so radevolje sodelovali tudi strokovnjaki koroške kme-

tijske zbornice. V glavnem so ekscurzije obiskale preusmeritvene skupnosti Kienberg na Svinji planini in Gozdanje nad Vrbskim jezerom ter člane in funkcionarje Slovenske kmečke zveze, predsednika Tonija Krušica, podpredsednika Lojzeta Trunka, Franca Galoba na Zgornjem bregu pri Brnci, Huberta Ferčnika v Zgornjih krajih pri Svečah, Jožefa Reichmana na Mošenici, Pavla Krušica v Bilčovsu in Janeza Kargla v Bačah.

V zvezi s temi ekscurzijami je imel na posebno željo tajnik SKZ Blaž Singer v Slovenjem Gradcu, v Naklem in Kranju ter v Novi Gorici in v Ribnici na Pohorju predavanja, kjer je pred obiskom na Koroškem udeležence seznanil s strukturo kmetijstva na Koroškem in s problematiko kmečkih gospodarstev na sedanji stopnji industrijske družbe.

Vsi obiski so pokazali živahno zanimanje za pota, ki jih pri nas ubirajo preusmeritvene skupnosti in imenovani kmetje, ki so stopili na pot radikalne poenostavitve kmetovanja na govedorejo, kar je osnovni predpogoj za obstoj kmetov v hribovitem svetu.

Pogled v skrivnost televizije

Iznajdba fotografije je odkrila tudi film. Toda najprej nemi film. Šele veliko pozneje so mu dodali drugo polovico — glasove. Ravno nasprotno se je dogodilo z brezžičnim prenosom gibajočih se slik — televizije. Elektromagnetni valovi so že dolgo časa prenašali glasove po etru, ko se je znanstvenikom posrečilo odkriti še čudež neposrednega prenosa slik.

Vsak radijski oddajnik izžareva nihanja ali valove. Tako imamo dolge, srednje, kratke in še krajše — ultrakratke valove.

Valovanje in nihanje sta v medsebojni odvisnosti: čim krajši so valovi, ustrezno večje je število nihanjev. Nihaje merimo v hercih ali periodah: 1 Hz = eno nihanje v sekundi. Število nihanj v sekundi imenujemo frekvenco.

Širina srednjevalovnega frekvenčnega območja, v katerem je celotno glasovno področje enega oddajnika, obsega 9 kHz (kilohercov ali 9000 period). Širina slike in glasov enega televizijskega kanala pa je 7 MHz (7 milijonov ciklov). Medtem, ko se na srednjem in dolgovalovnem radijskem področju tja do kratkih valov zvrsti okrog 300 oddajnikov, ni tako široko področje dovolj veliko niti za en sam televizijski prenos.

Nekoliko boljša je situacija na kratkovalov-

nem območju. Široko je za dobre tri TV oddajnike, seveda pa bi tako morali opustiti vse dosedanje radijske, agencijske, poštno, pomorske, letalske in amaterske zveze, kar je praktično čisto nemogoče.

Z odkritjem in uporabo ultrakratkih valov pa so na mah rešili problem razvrstitve TV oddajnikov. — Širina področja zadostuje za nekaj 100 oddajnikov in jo praktično lahko širijo v nedogled v smeri decimetrskih in centimetrskih valov. Zlasti je to področje še posebej ugodno za prenos slikovnega dela, ker je izven dosega običajnih motenj.

Dolgi, srednji in kratki valovi se razširjajo od oddajnikov v krogu naokoli (površinsko) in do jonosfere (prostorninsko), od koder se odbijajo in padajo pod različnimi koti spet na zemljo. Sprejem je zato dober tudi v velikih razdaljah od oddajnika.

Ultrakratki valovi pa na žalost nimajo te lastnosti. Njihovo razširjanje je premočrtno. Vsaka gora, ki je višja od oddajnika, predstavlja za njih nepremostljivo oviro in za goro je določen mrtev pas — elektromagnetna senca.

Tako je sedaj jasno, zakaj ne moremo sprejemati tujih televizijskih programov, še domaćega ne povsod, zaradi izredne hribovitosti našega ozemlja. Zato so potrebni številni oddajniki na visokih gorah in še lokalni pretvorniki, da pokrijejo čimveč ozemlja s TV programom.

Televizijske elektromagnetne valove sestavljajo tri vrste signalov: slikovni, sinhronizacijski impulzi in tonski valovi.

Za vse skupaj uporabljamo simetrične, večnoma usmerjene antene — dipole in 240 do

300 ohmsko dovodno paralelno žico ali posebni koaksialni kabel. TV antene so praktično iste kot pri UKV radijskih prejemnikih, le da so elementi antene nekoliko krajši zaradi krajše valovne dolžine oziroma večje frekvence. Da dobimo zanesljiv nemoten sprejem, potrebujemo na vhodu televizorja 0,3 mV (tisočinke volta) antenske energije.

Največjo težavo povzroča pri televiziji prenos slike. Dočim veljajo za prenos glasovnega — tonskega dela isti pogoji kot pri radijskem UKV prenosu, se poslužujemo pri prenosu slike popolnoma drugačnega sistema.

Zamišljamo si, da je slika mozaik izredno majhnih točk, ki so nanizane druga poleg druge in se razlikujejo med seboj po svetlobni vrednosti, od popolnoma črne prek sive do popolnoma bele. Celotno sliko so znanstveniki po srednjeevropskem — Gerberjevem sistemu — razdelili na 625 vrstic. Televizijska snemalna kamera prenaša svetlobne vrednosti teh točk, ki jih spremeni v električne, pričenši z levega kota eno za drugo. Tako posname 833 točk z ene vrste. Na koncu vrste preskoči na začetek naslednje vrste in tako dalje do zadnje 625. vrste, od koder se ponovno vrne na začetek prve vrste. Hitrost snemanja je izredno hitra, tako da posname celotno sliko od začetka do konca 25-krat v eni sekundi.

Kratek izračun nam dokaže izredno hitrost in obseg TV slike: vsaka vrsta ima 833 točk. Celotna slika pa ima 625 vrstic. 625 krat 833 nam da okrog 520.000 svetlobnih točk. V eni sekundi se zvrsti 25 slik, kar je okrog 13 milijonov svetlobnih (električnih) točk v sekundi.

S tem pa še ni konec težav. Teh 13 milijonov električnih točk (pravzaprav le polovica, ker je po sinusoidi ena polovica docela enaka drugi), ki nam jih posreduje TV oddajnik, dobimo prek antene v našem televizorju. Potrebno jih je spet razvrstiti v istem smislu, kot jih je kamera posnela v studiu. Zato se poslužujemo sinhronizacijskih impulzov.

Ko svetlobni žarek niza na zaslon slikovne cevi spet točke, pride do konca vrstice. Tu oddajnik nenadoma pošlje poseben električni impulz, da žarek preskoči spet na začetek naslednje vrste. Tako vedno ob koncu vsake vrstice. Na koncu t. j. na 625-ti vrstici pa sledi drugačen impulz, ki spremeni smer žarka spet na začetek v levi kot prve vrstice. Sinhronizacijski impulzi so v območju črnih vrednosti, zato da žarka, ki potuje od enega do drugega konca vrstice oziroma konca do začetka slike, ne vidimo.

To je zelo poenostavljena slika televizijske-

Opice med seboj

Opice se med seboj sporazumevajo, dogovarjajo, opozarjajo na pretečo nevarnost, podobno kot ljudje. Celotno o vremenu teko pogovori. To so dokazali zanimivi poskusi v newyorškem zoološkem vrtu.

Med neko nevihto, ko so bile opice precej razburjene, so posneli njih vresčanje na magnetofonski trak.

Ko so nekaj ur za tem — medtem se je lepo zvedrilo — predvajali opicam iste posnetke, so postale nemirne in so „vrat na nos“ ucvrle pod streho.

ga prenosa, ki pa je v praksi še mnogo bolj zapletena.

Oglejmo si na kratko princip delovanja televizorja:

Televizijski oddajnik nam pošilja več vrst signalov:

■ slikovnega z različnimi električnimi vrednostmi točk in sinhronizacijske impulze za preskoke z vrste v vrsto in začetek;

■ tonskega s celotnim glasovnim območjem.

Oba signala vhodna elektronika ojači. Podobno kot v radijskem sprejemniku imamo elektronski oscilator, katerega naloga je, da dobimo vedno isto frekvenco, neodvisno od kanala, in medfrekvenčne transformatorje, ki hkrati vse signale več tisočkrat ojačijo. Na posebnem filtru preusmerimo sinhronizacijske impulze, da uberejo drugo pot in šele v slikovni cevi prek odklonskih tuljav opravijo svojo nalogo. Kmalu se tudi slikovni in tonski signal ločita. Slikovni signal elektronika še ojači, nato potuje direktno v slikovno cev, kjer konča kot svetlobni žarek na fluorescenčnem zaslonu slikovne cevi. Tonski signali se usmerijo — demodulirajo docela enako kot v UKV sprejemnikih, se ojačijo, nato pa jih zaznamo kot zvok prek enega ali več zvočnikov.

Seveda so v televizorju še važne naprave električne energije, nujno potrebni mehanični deli in regulacije, s katerimi naravnavamo frekvenčno področje, sinhronizacije, jakost svetlobe in kontrasta ter jakost in barvo tona.

Sovjetska družba

se odpoveduje „uniformiranosti“

Še pred leti je prevladovalo mnenje, da je življenje v Sovjetski zvezi vsestransko „uniformirano“. Toda zadnje čase se to hitro spreminja, kar dokazujejo tudi proizvodi, ki jih daje na trg industrija kozmetičnih izdelkov.

Medtem ko so se v Sovjetski zvezi prej umivali v Sovjetski zastavo in „Zmagovitim oktobrom“, prodajajo zdaj v trgovinah vrste mila z imeni „Higiena“, „Družina“, „Ambra“, „Pijnija“ in podobno. Podobno se dogaja tudi s kolonjskimi vodami. Namesto z „Rdečo Moskvo“ in „Prvim majem“ se Moskvanke zdaj dišavijo z „Zlatim Kavkazom“, „Severno lučjo“ in „Jutranjo rožo“, pa celo kolonjska voda „Kremelj“ je dobila ime „Carmen“.

Hitrost vetra

Veter čutimo, a ga ne vidimo. Veter merimo z vetrmerom. Brez vetrmera lahko ugotovljamo približno hitrost vetra po raznih znamenjih.

Ce piha veter s hitrostjo do 5 km na uro, se dim iz dimnikov dviga ravno navzgor.

Pri hitrosti od 5 do 11 km na uro — kaže dim smer vetra;

od 12 do 19 km na uro — se giblje listje dreves;

od 20 do 28 km na uro — segibljejo tanjše veje dreves;

od 29 do 38 km na uro — drevesa se nagibajo;

od 39 do 49 km na uro — žična napeljava piska;

od 50 do 61 km na uro — drevesa se močno nagibajo, težka hoja proti vetru;

od 62 do 74 km na uro — lomijo se veje dreves, hoja proti vetru komaj mogoča;

od 75 do 88 km na uro — veter odkriva strehe;

od 89 do 102 km na uro — drevesa se podirajo, žična napeljava se trga;

od 103 do 117 km na uro — strešniki frčijo po zraku;

od 118 do 150 km na uro — prevrača vlake, avtomobile — čisti ceste vseh vozil;

od 150 do 220 km na uro — ruši in uničuje vse.

Slepi Eskimi zaradi mraza

V treh letih raziskav je zbral britanski zdravnik dr. Friedman podatke za presenetljivo ugotovitev: približno 90 odstotkov Eskimov, ki živijo na polotoku Labrador, oslepi okoli štiridesetega leta zaradi doslej neznanе bolezni.

Dr. Friedman je odkril možne vzroke bolezni, ki so jo doslej zmotno povezovali s tako imenovano snežno slepoto. Po Friedmanovem mnenju je hud mraz na severnih ozemljih Kanade med poglavitnimi vzroki te bolezni. Toplomer pokaže včasih do 50 stopinj Celzija pod ničlo, snežinke postanejo v tako hudem mrazu trde in bodeče kakor igle. V močnem vetru letijo v oči in sčasoma poškodujejo zenico.

Kot drugi vzrok eskimske slepote omenja raziskovalec nenavadno suh zrak, ki spremlja nizko temperaturo. Solze, ki jih povzroča mraz, naglo izhlapevajo, oči tako sproti izgubljajo potrebno zaščitno tekočino.

Bolezen, ki jo je raziskoval in opisal britanski zdravnik, se imenuje labradorska keratoza. Njena prva znamenja se pokažejo v očesnih kotičkih, kjer začne rasti mlečno bela mrena kot neke vrste prevleka, ki se postopno širi, dokler ne seže čez vse oko. Svojo razlago opira dr. Friedman zlasti na dejstvo, da tisti Eskimi, ki delajo in živijo v zaprtem prostoru, skorajda ne poznajo te bolezni, katere posledica je slepota.

ROBERT MERLE

48

Od tam, kjer smo stali, sem lahko z enim pogledom zajel vso dolžino jarka. Jetniki okrog nas so hodili in mahali z rokami kakor blazneži. Pod očmi so imeli privezan robec, ki jim je zakrival nos in usta, tako da so bili videti kakor brez obraza. Malo dalje pa so že izginjali v oblakih dima in gola trupla, ki so jih metali v jarek, so bila, kot da bi jih dvigala nevidna sila. Trupla so nenehno letela z leve in desne strani jarka, v zraku opletala kakor lutke, za hip jih je od spodaj osvetila žareča svetloba, potem so padla in zajeli so jih plameni, kot bi jih hoteli skriti vase.

Spet je prišel neki jetnik z vedrom: vrv mu je stekla med rokami in vedro se je potopilo v tekočino. Ušesa so mi že glušela od silnega prasketanja.

„Gremo!“ mi je Kellner zavpil na uho.

Vrnila sva se k avtu. Setzler se je naslanjal na vrata avtomobila in čakal. Ko me je zagledal, se je vzravnal.

„Oprostite,“ je rekel, „izgubil sem vaju v dimu.“

Posedli smo v avto. Nihče ni nič spregovoril. Kellner je sedel nepremično. Držal se je pokonci, njegov popolni profil se je zrcalil na šipi avtomobila.

„Kakor vidite,“ je rekel, ko je spet sedel za svojo pisalno mizo, „je proces zelo preprost... vendar smo morali dolgo tipati in preizkušati, preden smo ga izpopolnili...“

Predvsem, jarek mora imeti... kako bi rekel?... optimalne dimenzije.“

Privzdignil je desno obrv, monokel je padel in v zraku ga je ujel. Potem je z njim nihal med palcem in kazalcem. „Naposled sem ugotovil, da mora biti pravi jarek petnajst metrov dolg, šest metrov širok in tri metre globok.“

In privzdignil je roko, v kateri je držal monokel.

„Drugo poglavje: razporeditev butar in trupel. Ta reč mi je delala veliko preglavic. Vedeti morate, da ne kaže kar na slepo nametati v jarek eno in drugo. Glejte, moj postopek je tak: na dno jarka najprej položim plast butar. Na to plast zložim kakšnih sto trupel, ampak — tole je najvažnejša podrobnost, Sturmbannführer! — med vsakim truplom mora biti po ena butara. Naposled zažgem butare s konjami, namočenimi v petroleje, in šele potem, ko se ogenj dodobra razgori, da, šele potem dodam še butare in namečem nova trupla...“

Na kratko je zamahnil z roko.

„In tako dalje...“

Privzdignil je monokel:

„Tretje poglavje: maščoba.“

Pozorno me je pogledal.

„Vedeti morate,“ je nadaljeval, „da je izogrevanje spočetka ovirala velika količina maščobe, ki se je natekla od trupel. Iskal sem rešitev...“

Nasmehnil se je drobno in prijazno.

„...in jo tudi našel. Dal sem dno jarka na eni strani dvigniti, narediti odtočne žlebove in zgraditi rezervoar, v katerega se steka maščoba.“

Rekel sem:

„Herr Standartenführer, videl sem, da jetniki to maščobo zajemajo v vedra...“

In zmagovalno se je nasmehnil.

„Da, prav to je interesantno.“

Roke je položil ploskoma na mizo in me pogledal sila prijazno.

„Jetniki z maščobo polivajo trupla. To je neke vrste premetenost. Da, z delom maščobe, ki jo dajejo trupla, ta trupla spet polivam... Zakaj?“

Privzdignil je desnico:

„Vidite, veliko maščobe izogrevanje ovira, malo maščobe pa izogrevanje pospešuje. V deževnih dneh je takšno polivanje še posebno dragoceno.“

Odpel je svojo zlato tobačnico, jo ponudil meni, ponudil Setzlerju ter obema prižgal. Potem je še sam vzel cigareto, ugasnil vžigalnik, ga znova ukresal in se s cigareto v ustih približal plamenčku.

Rekel sem:

„Herr Standartenführer, kakšen je učinek takšnegale jarka v štiriindvajset urah?“

Nasmehnil se je:

„V štiriindvajset urah! Ampak vi res gledate na te stvari z velikimi očmi!“

Pogledal me je izpod čela, obraz se mu je zresnil in rekel je:

„Vidite, pri meni ne gre za učinek v štiriindvajsetih urah. Nikoli nimam v postopku posebno veliko kosov. Lahko pa vam povem, kakšen je moj učinek na uro: od tristo do tristoštirideset kosov. Tristo v suhem vremenu, tristo štiri-deset v dežju.“

Izračunal sem in rekel:

„Osem tisoč kosov v štiriindvajsetih urah!“

„Mislim, da bo držalo.“

„Vašo zamisel je kajpada moč poljubno prevzeti, ali ne?“ sem rekel malo nato.

„Kajpada.“

Umolknil sem in pogledal Setzlerja.

Najstarejši otrok v družini

O položaju najstarejšega otroka v družini je skoraj toliko mišljenj, kolikor je ljudi. Če pa bi o tem povprašali takega otroka, bi vam prav gotovo zelo iskreno povedal, da se počuti močnejši in razumnejši od svojih bratov in sestra, hkrati pa bi verjetno dodal, da ni vedno zabavno biti najstarejši. »Mama vedno samo od mene zahteva, da ji pomagam.« Mlajši otroci pa menijo ravno nasprotno — najstarejši ima privilegiran položaj.

Po navadi je najstarejši otrok bitje, ki je prišlo v družino v prvih mesecih ali letih zakona; rodil se je v žaru nove ljubezni, mladosti in poleta; starši so ga pričakovali z nestrpnostjo mladega zakonskega para, ki si vsak dan trdneje plete svoje gnezdo. Ta prvorojenec bo starše vedno spominjal na srečne, lepe dneve mlade ljubezni, na skupno odkrivanje življenja, na navdušenja, radosti in vznemirjenega materinstva in očetovstva. Posledica vseh teh čustev je prav gotovo neko posebno nagajanje do najstarejšega otroka. V njem je prav toliko ljubezni kot tudi skupnih, nepozabnih spominov.

V nekaterih družinah je to čustvo izrazito močno, pa zato ustvarja do drugih otrok nekoliko grob, manj ljubezniv odnos. Toda to so samo izjeme. Rojstvo naslednjih otrok porodi po navadi nove skrbi, kopico dela in pomikanje časa. Razumljivo je zato, da prenese mati del odgovornosti na najstarejšega otroka. Seveda pa pri tem ne sme ostati. Ko malo odrastejo tudi ostali otroci, je treba delo pravilno porazdeliti.

Včasih so dolžnosti, ki jih starši namenijo najstarejšemu otroku, težke, ali pa jih je toliko, da jih otrok zasovraži. Zaradi njih se včasih niti učiti ne more, kaj šele, da bi mu ostalo dovolj časa za igranje. Prekinjajo ga namreč najmanj po dvasetkrat.

Na ta način se otrok navadi »poveljevati« tudi sam. Starši se zato morajo zavedati svoje odgovornosti. Normalno je, da mati številne družine poprosi svoje najstarejše otroke za pomoč, vedeti pa mora, da je delo za otroke določen napor. Najstarejši naj bodo za svoje delo nagradjeni, vendar z nagrado, ki je primerna njihovi starosti: z očetom lahko gredo na sprehod, lahko gledajo televizijo tudi kakšno urico dlje kot ostali itd. Seveda pa je treba vse to razložiti tudi mlajšim, da ne bi pri njih vzbudili ljubosumnosti in zavisti.

Vzgoja je stvar umerjenosti, pravičnosti, razuma in ljubezni — da, predvsem ljubezni!

Drobni nasveti

■ Plesnive madeže z vrhnjega usnja čevljev odstranimo z desetodstotno raztopino borove kisline. Namazano mesto splahnemo s čisto vodo in osušimo z mehko krpo, nato pa namažemo s tanko plastjo vazeline.

■ Zarjavele nože najprej nadrgnemo s trdo radirko, nato jih namažemo s petrolejem, v katerem smo raztopili nekaj voska za pode. Če so noži močno zarjaveli, jih pustimo v tej mešanici 24 ur, nato jih osušimo in zdrgnemo z volneno krpo.

■ Nezavreto mleko ohranimo v vročih dneh, če mu dodamo nekaj sode bikarbone, raztopljene v vodi.

Enkrat na teden ribe

V zdravi prehrani so beljakovine neobhodno potrebne za rast in obnovo celic. Beljakovine so živalskega in rastlinskega izvora. Živalskega izvora so beljakovine v mesu, drobovini, mleku in mlečnih izdelkih, jajcih in ribah. Beljakovine rastlinskega izvora pa so v stročnicah: fižolu, grahu, leči in bobu.

Ribe niso samo bogate na beljakovinah, ampak vsebujejo še mineralne snovi: npr. fosfor in vitamine, največ vitamina D. Na kratko lahko rečemo, da vsebujejo vse za življenje potrebne snovi. Zaradi tega bi morale biti vsaj enkrat tedensko na mizi. Pri vidnem naraščanju cen mesa se lahko z vsem zaupanjem preusmerimo na ribe. Kupujemo vedno le sveže ribe. Sveže ribe spoznamo po čistih in prozornih očeh, živordečih škrgah in čvrstem mesu. Imajo prijeten vonj po morju ali vodi. Nasprotni znaki kažejo, da riba ni sveža in je zdravju škodljiva.

Vsaka riba zahteva svoj način čiščenja. Vendar lahko povemo nekaj splošnih navodil. Ribo z luskinami pomočimo za nekaj trenutkov v rahlo okisano vodo. Nato jo po-

ložimo na desko in strgamo od repa proti glavi. Če vam riba uhaja iz rok, jo držite s časopisnim papirjem. Nato ji odstranite škrge. Pri manjših ribah lahko z nekoliko močnejšim prijemom potegnemo iz ribe tudi drobovino... Sicer pa ribo odprete po trebuhu od glave proti iztreblu in potem odstranite drobovino. Odstranili morate tudi temno kožico, ki greni. Porezali morate tudi plavuti, glave pa nikoli ne odstranjujte.

Očiščenih rib ne solite takoj, ker se bodo preveč izkužile, solite jih tik pred pečenjem.

Ribe kuhamo, pečemo v pečici, ali ponvi z malo olja, pečemo jih na žaru ali ražnju ali pa jih cvremo. Iz rib pripravljamo tudi juhe in brodete. Kako ribe kuhamo? Sladkovodne ribe damo v slano in rahlo okisano vrelo vodo, morske pa v mrzlo vodo. Če vam je zoprno vanj po ribah, dajte v vodo košček oglja, ki absorbira vonj.

Pri cvrtju povaljamo ribe navadno v moki, jih otresemo in cvremo v vročem olju. Olje mora biti dovolj vroče. Riba se ne odpre, če jo takoj, ko jo položimo v vroče olje obrnemo.

Pospravljanje omar

V prečiščeno omaro in na lepo prevlečene police sodi tudi urejena garderoba, skrbno zloženo perilo in sortirane drobnarije.

Ko se sonce začne nagibati k zatonu, torej še preden se zrak ovlaži, znosimo prekrtačeno in izprašeno obleko zopet v omaro. Delo je slabo opravljeno, če obešalnike na hitro razbesimo po omarah in ne zašijemo razparanega šiva, ne popravimo luknjastega žepa in ne zlikamo napihnenih kolen. Obleko moramo sortirati: manjše okvare in manj umazane kose uredimo sami, ostalo pa odnesemo h krojaču oziroma v čistilnico.

Kako čistimo sami? Zamaščene ovratnike prekrtačimo z vodo, ki smo ji dodali salmijak. Med umazaniji bolj izpostavljena mesta spadajo še rokavi v zapestjih, okolica žepov in deli hlače ob kolenih, pri ženskah pa še izrezi ob vratu. Nekoliko bolj zahtevno je čiščenje hlače ob spodnjem robu, kjer najdemo najrazličnejše madeže od paste za čevlje, črne lise od verige na kolesu pa do blatnih pik, ki si jih namečejo moški na hlače ob slabem vremenu. Mastne smolnate in teraste madeže zdrgnemo z mehko krpo, ki jo pomakamo v čisti terpentini, blato pa najprej temeljito skrtlačimo, nato sčistimo z vodo in detergentom. Svetleče dele hlače in kril prelikamo z vlažno krpo, ki smo jo namočili v vodi, kateri smo dodali par žlic kisa. Da bo moška obleka zares nared, ko jo bomo vzeli iz omare, moramo pritrditi zrahljane gumbce, zamenjati raztrgan obešalnik in razcefrniti ščitni trak pri hlačah ter na novo obzankati načete gumbnice. Ko obleko obesimo v omaro, zapnemo gumbce in zadrge, da se nam obleka ne zavisí v grde gube.

Tudi mimo pletenin ne gremo brezbrizno. Pravzaprav bi jih morali urediti že takrat, ko smo jih odložili, a kaj ko nismo našli časa za

to. Operemo jih v mlačni vodi, z dodatkom praška za volno, do čistega splaknemo in položimo na posevno desko, da se odtečejo. Potem jih zravnamo na stari rjuhi ali frotirki v njihovo obliko, zavijemo in ko so že skoraj na pol suhe, v senci dokončno posušimo. Da bo ostala volna prožna, dodamo zadnji vodi žličko glicerina, če pa je pletenina neobstoječa, vodi primešamo kis. Likamo jih z ne-

Varajte sami sebe!

Sodite med tiste, ki nešteto poskušajo s shuševalnimi kurami in so „od jutra do večera“ lačni, potem pa po treh dneh z lakoto odnehajo!

Objavljamo nekaj drobnih zvijač, ki vam bodo pomagale, da boste lažje prevarili svoj dober tek — in manj jedli!

Preden sedete k mizi, stisnite dobro pas! Morda se vam bo zdelo otročje in neresno, toda molite se. S tem ko stisnete pas, stisnete tudi želodec. Tako preprečite njegovo močnejše krčenje in odpravite občutek lakote.

Pa — recimo — meso. Namesto da ga sesekljate na koščke, ga zrežite na večje kose. Zakaj? Zato da vsak grizljaj dolgo in dobro z zobmi obdelujete. Tako se bo zmanjšalo izločanje želodčnih sokov, ki so poglaviti spodbujevalci dobrega teka.

Verjetno ste že opazili, da niste lačni — ali ne vsaj preveč — če nekaj dni zapored uživate isto hrano. Torej: jejte nekaj dni eno in isto jed (ostalim družinskim članom prizanesite!) pa boste čudežno obrdeli svoj dober tek.

Poskusite jesti trdo kuhana jajca! Znano je, da takšna jajca ne rede, vrhu tega pa so zelo nasitna; mnogo bolj kot ocvrta ali mehko kuhana.

Črtajte iz svojega jedilnika odvečno količino soli, začimb in gorčice! Vedeti morate, da začimbe pospešujejo tek, izzovejo močno krčenje želodca in — lakoto.

Poskusite tudi takole: tik pred kosilom ali večerjo zaužijte kocko sladkorja; Če kadite, si tik pred kosilom prižgite cigareto! Tek bo mnogo manjši.

In končno: poskušajte polagoma zmanjšati količino kruha, ki ga dnevno užijete. Jejite več sadja, zelenjave, predvsem solate!

šel do zaključka, da bi bil transport iz enega obrata v drugega mogoč samo z mehaničnimi napravami. Človek si zares ni mogel zamišljati, kako bi mogli ljudje iz Sonderkomanda na stotine in stotine trupel zvlačiti po stopnišču ali pa samo po gladkem, strmeh hodniku! Izguba časa bi bila velikanska. Svoj prvotni, primitivni načrt sem torej zavrgel in sklenil, da dam vgraditi štiri velika dvigala, vsako približno za petindvajset trupel. Preračunal sem, da bi potemtakem bilo potrebno samo dvajset voženj, da bi iz plinske celice odstranili dva tisoč trupel. Ta naprava naj bi bila v gornjem nadstropju izpopolnjena z vozički, ki bi pri dvigalih prevzemali pošiljke materiala in ga potem vozili prav do peči.

Toliko sem torej spremenil svoj prvotni načrt in za Reichsführerja napisal novo poročilo. Oberslurbannführer Wulfslang je bil spet za posrednika in osemindvajset ur pozneje mi je že prinesel Himmlerjev odgovor: moj načrt je bil v celoti sprejet, odobreni so mi bili visoki krediti in imel sem se lahko za lastnika vsega gradbenega materiala, ki je bil potreben za izgraditev objektov.

V Reichsführerjevem poročilu je bil tudi pripis, da morata biti dve od štirih poslopij godni za obratovanje „najkasneje do 15. julija 1942“, ostali dve pa do 31. decembra istega leta. Imel sem torej na razpolago nekoliko manj kot celo leto, da dokončam prvo fazo del.

Takoj sem pričel z gradbenimi deli. Hkrati sta obečasni napravi v Birkenau še vedno obratovali, in to pod vodstvom Setzlerja. Temu sem prav tako poveril skrb, da odpre nekdanje jarke in sežge pokopane.

Nagnusen smrad, ki sem ga bil prvič začutil v Kulm-hofu, se je kmalu razširil tudi po vsem našem taborišču, in opazil sem, da celo taktat ne izgine, ko veter piha iz zahoda. Kadar pa je zavel veter od vzhoda, se je smrad raz-

prevročim likalnikom, če pa so iz sintetičnih vlaken, jih sploh ne likamo. Pletenin nikoli ne menčamo, posebno še ne onih, ki so iz umetnih vlaken, ker zgubijo v mokrem stanju precej svoje trdnosti.

Otroško garderobo pospravljamo posebno pazljivo. Oblekam, krilom in plaščkom, ki bodo jeseni ali spomladi gotovo prekratki, odparamo spodnji rob pri rokavih ter zalikamo in deloma že umazano črto dobro očistimo. Šele take obesimo v omaro, kjer se bodo čez zimo ali poletje izviseli. Veliko lažje bomo zakrili zopratno mejo med starim in novim, ki velikokrat kaže še sicer kar čedno oblačilo.

Posteljino in telesno perilo bomo zložili na police ali v predale, lepo poravnano s prepognjeno stranjo navzven. Vmes bomo položili košček ali dva toaletnega mila, da se bo po omari razlezel prijetni vonj.

Poskusite!

Špagetna solata s paradižnikom in safalado

Spagete nekoliko razlomimo in jih v osoljenem kropu ne premeško skuhamo. Kuhane odcedimo, oplaknemo z vodo, in ko se odtečejo, jim primešamo žličko olja, da se ne bi sprileli. Nato dodamo: na kolobarje narezano safalado, na krlje narezan paradižnik, malo naribane čebule, zrno strtega česna, okisamo z vinom ali z limono, dosolimo, popramo in osvežimo s sesekljanim peteriljem. Na koncu dodamo nekaj žlic goste kisle smetane, dobro premešamo in postavimo na hladno.

Taki solati lahko dodate tudi nekaj kuhane zelenjave, na primer korenček, strožji fižol ali grah.

Nadevana pečenka iz mletega mesa

Tričetril kg mletega mesa (pol govedine in pol svinine, 2 žemlji, mleko, 2 jajci, 3 sardale, paprika, zelen peterilj, 3 stroki česna, žep majarona, 3 do 4 trdo kuhana jajca, maščoba za model, zelen peterilj).

Zmleto meso, namočen oželi žemlji, jajci, sesekljane sardale, papriko, sesekljan zelen peterilj, stri česen in majaron dobro zmešamo. Model ali navaden pekač dobro namažemo z maslo in nadevamo s polovico zmesi. Po sredi položimo trdo kuhana jajca pokrijemo z ostalo zmesjo, dobro pollačimo in pečemo v pečici 30 do 40 minut. Pečeno zvrnemo na desko, popolnoma ohladimo in razrežemo na rezine. Rezine zložimo na pladenj in okrasimo z zelenim peteriljem.

Obdobje tipanja in strahu je bilo za mano. Z zaupanjem sem lahko gledal v prihodnost. Zdaj sem bil prepričan, da bom dosegel in celo presegel učinek, ki je bil preračunan v načrtu.

Kar je zadevalo mene, bi se bil skoraj lahko zadovoljil samo s pečmi. Če bi jih imel dvaintrideset v vsega skupaj štirih velikih poslopijih, ki bi jih bilo treba zgraditi še posebej, bi se moj učinek globoko povzpelo do osem tisoč enot v štirindvajsetih urah, se pravi, samo za dva tisoč enot manj, kot jih je zahteval Reichsführer. A teh preostalih dva tisoč enot bi lahko požgal v pomožnem jarku.

Po pravici povedano, mi jarki niso bili kdo ve kako pri srcu. Stopopek se mi je zdel zelo prostaki, primitiven, nevreden našega velikega industrijskega naroda. Za peči sem se odločil z zavestjo, da je ta proces modernejši. Razen tega so imele peči še eno prednost: bolj so lahko ohranjemale tajnost, kajti sežigal si lahko med štirimi stenami, ne pa zunaj, kakor so zahtevali jarki. Od vsega začetka se mi je tudi zdelo nujno, da bi bile vse faze, potrebne pri specialni akciji, opravljene na istem, zaprtem prostoru. Veliko mi je bilo do uresničitve te zamisli, ki je, kakor sem lahko sklepal po pismu, zapeljala tudi Reichsführerja. Da, človeku je bilo zares prijetno pri srcu, če je pomislil, da vsa operacija — od trenutka, ko se za dvalisočglavo kolono Židov zaprejo vrata slačilnice, pa do trenutka, ko se vsi Židje spremeniijo v pepel — poteka lepo mirno, brez spodrsiljav in na istem kraju.

Ko sem to misel razčlenjeval, sem spoznal, da bi bilo treba podobno kakor v tovarnah ustvariti kakšen tekoči trak, ki bi enote, namenjene uničenju, v kar najkrajšem času iz garderobe dovajal v plinsko celico in iz plinske celice v peči. Ker je bila plinska celica pod zemljo in ker bi morali biti prostori s pečmi v gornjem nadstropju, sem pri-

širil še dlje, tja do mesteca Auschwitz in celo do Bobitza. Razširil sem govore, da so v bližini postavili tovarno usnja in da od tam izpuhleva ta smrad. Toda prav nič si nisem delal utvar, da bo ta moja zgodba imela kakšen poseben uspeh. Zato hli duh živalskih kož, ki jih strojijo, zares nima nič skupnega s smradom po pripaljeni maščobi, po sežganem mesu in laseh, ki se je dvigal iz jarkov. Z nemirom sem pomislil, da bo smrad še hujsi, ko bodo plavži mojih velikanskih štirih krematorijev noč in dan bruhal v pokrajino svoj kužni dim.

Vendar pa nisem mogel izgubljati kaj dosti časa s takšnim razglabljanjem. Po vse dneve sem prebil na gradbiščih in Elsie se je začela resno pritoževati, da me sploh več ne vidi doma. Da, zares sem odhajal že ob sedmih zjutraj in se vračal šele ob desetih ali enajstih ponoči; potem sem se takoj vrnil na zločljivo posteljo v svoji pisarni in zaspal kakor ubit.

Toda vsi ti napor so kmalu začeli kazati svoj sad. Približeval se je božič leta 1941 in dela pri prvih dveh krematorijih so že močno napredovala; po pravici sem upal, da bodo dokončana do postavljenega roka. Vendar nisem prav nič popustil. Sredi vsakdanjih skrbi, ki sem jih imel z nenehnim razširjanjem obeh taborišč, z vsakodnevnim transporti in z disciplino allgemeine SS (ob katerih se mi je bolj in bolj tožilo po mojih nekdanjih „mrtvaških glavah“, ki so bile neprimerno boljše), sem vendar vsak dan našel toliko časa, da sem večkrat skočil pogledat na gradbišča.

V začetku decembra je eden izmed mojih Lagerführerjev, hauptslurmführer Hageman prosil za razgovor z mano. Takoj sem ga dal poklicati k sebi. Pozdravil je in rekel sem mu, naj sede. Na njegovem rdečem, lunastem obrazu se je zrcalila zadrega.

(Se nadaljuje)

Majhna izložba je bila križem kražem oblepljena z ozkimi papirnimi trakovi, da je ob bombardiranju ne bi razbil zračni pritisk. Skozi ozki neoblepljeni del okna je bilo videti človeka majhne postave z naočniki; po izložbi je skrbno razmeščal pravcato razslavo ur. Možiček ni posvečal nobene pozornosti Londončanom, ki so hiteli mimo, da prično nov delovni dan.

Ko je končal z razmeščanjem svojega blaga, je stopil na pločnik in si ogledal izložbo. Ure so bile skrb-

V sobi, v kateri je stanoval, odkar je prišel v London, je Gebhardt nehal igrati hromega človeka. Njegova hoja je bila hitra in prožna. Zaklenil je vrata in spustil zavese, nato je prižgal svetilko in odpel uro na zapestljo.

Naglo je izvlekel jermen z obeh strani in ga razparal. Iz njega je pognil listič zelo tankega papirja. Položil ga je na mizo in pričel odvozovati šifrirano poročilo.

Bilo je kratko in jasno. Bral je: „Transport 55. polka jutri zjutraj s

H. BRESLIN:

URA

King Charles Squarea. Ukrepajte takoj.

— Torej tako, je rekel Gebhardt zadovoljno. Zažgal je listek v pepelniku in se za hip zamislil. Nato je izvlekel izpod postelje kovček in ga postavil na mizo.

Iz bombažnega ovoja je izmotal majhno in plosko bombo, ki se je precej razlikovala od navadnih bomb zastarelega tipa. Tako bomba, privezana na žico pod avtomobilskim motorjem, eksplodira takoj, ko se motor ogreje.

Sklenil je, da zavije v paket šlirinajst takih bomb. To je bilo vse, kar mu je bilo treba opraviti v naslednjih dveh urah. Imel je podrobne podatke o vseh krajih in garažah, kjer so bili vojaški kamioni. Opolnoči odhajajo vsi mehaniki in vojaki in šele ob eni bo na obhodu pri kamionih policaj tega področja.

Ko je razmišljal o važnosti časa, se je Gebhardt spomnil svoje ure. Namestil si je uro z novim jermenom zopet na zapestlje. Zatem je, strmeč v strop, v mislih še enkrat preudaril vsako podrobnost svojega načrta.

Zadovoljno se je nasmehnil. Pred urarsko delavnico je porinil kazalec za celo uro nazaj — to je bil dogovorjeni znak za urarja. Ponovno se je nasmehnil in naravnal kazalca na uri zopet za eno uro naprej.

Ko je napočil njegov čas, se je Gebhardt previdno odpravil po temnih ulicah.

Ustavil se je v drevoredu King Charles Squarea in pogledal na uro, ki je kazala točno polnoč. Zopet se je nasmehnil. Vse je teklo „točno po uri“. Da bi bil povsem gotov, je počakal še deset minut.

Preskočil je ograjo in se previdno splazil skozi ozki prehod med

dvema zgradbama. Za hip je obstal, da bi preštel temne obrise kamionov.

Splazil se je do najbližjega. Položil je paket na tla in vzel iz žepa žico in klešče. Polem se je splazil pod kamion.

Iznenada mu je nekdo stopil na gleženj.

Začutil je bolečino in se ugriznil v ustnico. Še dihati si ni upal. „Nemogoče,“ je pomislil. „Saj nikogar ni tu. V tem času nihče ne prihaja sem, o tem sem se prepričal že tolikokrat.“ Toda pritisk na njegov gleženj je bil vse močnejši.

— Hej, človek! — je rekel nekdo. — Prilezi ven!

Klešče so mu padle na tla. Nekatere roke so ga prijele za noge in ga vleklo. V smrtnem strahu je udaril neznanca z nogo, skočil in pričel teči, kolikor so ga nesle noge.

Neznanec je pričel vpiti. Nekdo je skočil iz teme in vrgel begunca na tla. Gebhardt se je naglo pobral in udaril napadalca s pestjo v obraz ter zopet pobegnil. Vendar je tekel v napačno smer — k zidu. Snop svetlobe iz bateriske svetilke je padel nanj. Hotel se je umakniti v temo, toda prepoznal

Za njegovim hrbtom je odjeknil rafal. Nekaj ga je zadelo. „Ne!“ je pomislil Gebhardt. „Načrt je bil do popolnosti premišljen.“ Začutil je ostro bolečino. Še enkrat je s slabim glasom vzdihnil: „Ne!“ Ko so se mu vojaki približali, je bil že mrtev. Ležal je na tleh z razprostrtimi rokami, na levici se je svetilakala ura.

— Imel je dobre živce, — je rekel mlad vojak. — Prihitel je se je, kakor da nas ne bi bilo tu. Glej, lepo uro ima. Razbila se je, ko je padel...

— Kazalca kažejo celo uro več! — je ugotovil drugi vojak. — Le kako to?

Še bolj presenečen je bil mali urar, ko je naslednjega dne prebral v časnikih vest o Gebhardtovi smrti. Ni mogel razumeti. „Moral je biti zelo nepreviden,“ je pomislil. „Z moje strani je bilo vse v redu. Celu uro sem mu naravnal na točen čas, preden sem mu jo izročil.“

ARKADIJ AVERČENKO:

Pogovor na ulici

— Se vam ne zdi, madame, da je ta izložba z svojimi stvarcami res privlačna?

— Molk je znak odobravanja. Mislim, da vam je tale porcelanski psiček najbolj všeč, kajne?

— Kam pa tako hitite, madame? Če boste tako hiteli, se vam bodo vaše lepe nožice prehitro utrudile.

— Čudovita slaščičarna! V njej bi mogla skupaj pojesti kakšen kolaček ali porcijo sladolea. Kaj pravite? No, odločite se!

— Čujte, vi! Če me takoj ne pustite pri miru, bom poklicala policaja!

— Kaj pa mi more policaj?

— Kako, kaj more? Odvedel vas bo na stražnico!

— V tem primeru boste morali tja tudi vi z menoj, za pričo.

— Šla bom. Moram vas naučiti pameti.

— A jaz bom pa policiji izjavil, da ste detomorka.

— Detomorka... jaz? Vi ste pa nenormalni!

— Pa še kako normalen sem! Na policiji bom rekel, da ste ubili najinega otroka.

— Kaj čekate, za božjo voljo! Kakšnega najinega otroka?

— Bodiiva logična! Recimo, da sva vi in jaz poročena in da ste vi ubili najinega enoletnega otroka. Ste morilka ali niste?

— No recimo. In kaj potem?

— Vi ste torej ubili najinega prvorojenca — najinega sladkega Volodka! Vam je všeč ime Volodka?

— Resnično ste znoreli.

— Niti najmanj! Predstavljajte si, da sediva v slaščičarni. Je v tem kaj nenormalnega? Na tisoče parov sedi po slaščičarnah.

— Dobro... predstavljam si.

— Malo sva posedela in se malo pobliže seznanila. Dobili ste vtis, da nisem napačen, da nisem niti neumen, da se znam tudi lepo pogovarjati.

— No, v tem je nekaj resnice.

— Kako da ne! Nato pride drugo srečanje v gledališču. Nato sestanek v parku. Tudi vi se zaljubite vame... Kaj je v tem čudnega, na tisoče žensk se zaljublja v tisoče moških, kajne?

— Hm... morebiti.

— Zaljubite se vame in ste moji. Srečana sva. Pride otročiček — Volodka, pravi bučman z lepimi očkami. Sicer pa mu lahko dava tudi kakšno drugo ime. Na primer Vasja.

— Vasilij je precej vulgarno ime.

— Prav imate. Vladimir je boljše. Ljubiva torej svojega otročička, da od same ljubezni ne veva, kje se naju drži glava...

— No, končajte že svojjo zgodbo!

— Konec je enostaven: pokličite takoj policaja in z najinim Voldokom, najinim sladkim Bučmanom z jamicami na okroglih ličkah, ne bo nič. Kdo pa je kriv? Seveda vi! Vi ste namreč morilka svojega lastnega otročička!

— Nebajte! Toda v slaščičarno bi res mogla stopiti, da bi se vas na koncu znebila!

— Zakaj znebili? Morda se bo Volodka razvil v genija, ko odraste!

— Nikar tako ne vpijete! Ne vidite, da naju ljudje gledajo? Pojdite naprej! Zdi se mi, da je tam v kotu prazna mizica...

Anekdote

Proti koncu 16. stoletja je bila moška brada v veliki modi. Španski kralj Filip II. je poslal v Vatikan kot odposlanca še zelo mladega plemiča. Ko je papež Sikst V. zagledal mladega, golobradega moža, je nejevoljno zagodrnjal:

„Španskemu kralju najbrž primanjkuje mož, ker mi pošilja golobrade dečke.“

Mladenič pa ni izgubil prisebnosti duha in je brž odgovoril: „Če bi moj kralj slutil, da je vaši svetosti več do brade kakor do sposobnega moža, bi vam prav gotovo rajši poslal kozla.“

Ameriški humorist Art Buchwald je razpravljal z neko žensko o sodobni morali, vendar sta bila različnih mnenj. Slednjič je Buchwald vprašal sogovornico, katero možnost bi izbrala, če bi morala spati v sobi z moškim ali z žensko.

„Razume se, da bi spala z žensko!“ mu je odgovorila.

„Tako, vidite, zdaj soglašava! Tudi jaz bi raje izbral sobo z žensko!“

Abdul Mirza je imel psa, ki je bil zvesta in prikupna živalca. Ko je pes poginil, ga je pokopal z vsemi obredi mohamedanske vere. To je izvedel tudi vaški kadi (sodnik).

„Veliko predrznost si napravil,“ se je kadi lotil Abdula. „Priznaj, da si eden tistih brezvercev, ki molijo pse.“

„Ne, gospod,“ je odvrnil Mirza, „nisem tak. Res je, da sem psa pokopal in objokoval in da mi bo še dolgo hudo za njim, ker je bil...“

„Vse vem, brezverec!“ je vzkliknil kadi.

„Vse!“ se je Abdul začudil. „Potem veste tudi to, da vam je dobri pes v svoji oporoki zapustil sto ducatov, ki vam jih tu izročam.“

„Glej, glej, to je bila pa zares poštena žival,“ se je kadi nenadoma pomiril. „Pojdj Abdul, v Allahovem imenu, vidim, da so te nizko to oklevetali...“

Francoskemu moralistu Chamfortu je neka vdova zaupala, da bi se rada spet poročila. On pa ji je svetoval:

„Na vašem mestu bi tega ne storil; saj je vendar velika prednost nositi ime moža, ki ne more storiti nobene neumnosti več...“

no razporejene: v zadnji vrsti so bile večje ure, a pred njimi v polkrogu manjše — ročne. Vsi kazalci so kazali šesto, a na ročnih urah vsi tretjo uro.

Eno uro pozneje je iz avtobusa na vogalu ulice izstopil neki potnik. Bil je visok človek s svetlimi brki. Nasil je težak zimski plašč in črn klobuk. Malo je šepal in držal palico v roki. Nasmehnil se je, ko mu je policaj na vogalu želel dobro jutro. Hromemu možu je bilo ime Gebhardt. Stopal je počasi, opirajoč se na palico. Sam pri sebi se je nasmehnil neumnosti Angležev. Ko je prišel do urarske delavnice, se je ustavil pred izložbo.

Izraz njegovega obraza se ni spremenil, ko se je njegov pogled ustavil na urah: na velikih s kazalci, ki so bili naravnani na šesto, in pri malih s kazalci na tretjo uro. Dva tedna je tako hodil mimo te delavnice, dokler ni nekega dne vstopil. — Želite? — ga je vprašal urar. — Zaradi svoje ure sem prišel, — je povedal Gebhardt. — Zdi se mi, da se mi je ustavila pred eno uro.

Položil je uro na prodajalno mizo. Kazalci na njej so kazali deveto uro.

— Da, vidim, vaša ura ne teče.

— Tudi jermen mi izmenjajte, — je rekel Gebhardt urarju. — Sedanjji je že popolnoma doslužil.

Čez nekaj minut se je urar vrnil in položil uro z novim jermenom pred Gebhardta, ki jo je takoj zapel na roko.

Plačal je in odšel.

S. K O S L A V:

Ona in mi trije

Dejan je brskal po domačem humorističnem časopisu in se posebno naslajal nad uvoženim humorjem. Ena od sličic je prikazovala dve skromno oblečeni lepotic, stopajoči iz morja na osamljen otok, in starejšega brodomca, ki ju je sprejel z besedami: »Ah, ko bi bili štirje, kako bi se lahko imenito zabavali z igranjem bridgea!«

»Prav mu je, zakaj pa se ni naučil preferanse,« je dejal Dejan in pomolil Stojanu in meni uvoženo stran domačega humorističnega časopisa.

V tistem trenutku se je na naši mali plaži pojavila ONA. Tekla je naravnost proti nam, se ljubko smehljala in mahala z roko. Nenadoma se je ustavila in zresnila. Nekaj trenutkov nas je začudeno gledala. Potem je graciozno odkorakala mimo nas, stopila v Jadransko morje in odplavala.

Po vseh pravilih bi moral sedaj slediti stavek: »Vsi smo vzdihnil.« Toda zgodilo se je prav nasprotno. Vsi trije smo z olajšanjem izdihnil zrak, ki smo ga zajeli v trenutku, ko se je pojavila ONA, in spet dobili običajno obliko: prsi so nam uplahnile, trebuh sorazmerno narasli.

»Pomota,« sem dejal z razočaranjem v glas.

»Jaz sem pa mislil, da hoče igrati z nami bridge,« je pripomnil Dejan in pripravil karte za našo običajno popoldansko partijo preferanse.

Tudi ta večer smo vsi trije preživeli nočne ure dopusta na terasi hotela. Ob glasbi smo srebal mrzle brizgance in glede na svoja ne več prav mlada leta bolj ali manj pasivno opazovali, kako so preganjale naše mlajše generacije Nemke in se tako po svoje maščevale za sedem ofenziv, v katerih so Nemci preganjali njihove očete.

Nenadoma se je pojavila ONA. S pogledom je obšla celo teraso in se potem napotila proti naši mizi.

»Oprostite, vsi prostori so zasedeni, ali bi me lahko sprejeli v svojo družbo?« je mirno vprašala, očitno prepričana, da je ne bomo zavrnili.

»Seveda, seveda. Samo izvolite,« smo odgovorili v zboru.

Naš stari znanec natakak Djoka se je nenadoma pojavil pri naši mizi.

»Izvolite, sedite,« je rekel prijazno in namestil stol nepričakovanemu pristrastu naše družbe. Potem se je obrnil k nam: »Oprostite, tovariši, gospodična je danes popoldne pomotoma dopotovala v naš dom oddiha. Ker je sama, sem ji priporočil vas, resne ljudi...«

In tako smo se mi trije resni ljudje znašli v družbi z lepim mladim dekletom.

Bližala se je polnoč. Začutil sem rahel pritisk NJENE nožice na svoj desni čevlji. Trenutek kasneje se je diskretno nagnila k meni in mi tiho zašepetala:

»Prosim vas, ne pojdite. Prav z vami bi rada preživela noč. Vajina prijatelja bosta verjetno kmalu odšla.«

Hipoma me je minila zaspanost, kot da bi me zadela prava in ne samo Amorjeva puščica. V svesti si premoči sem pogledoval Dejana in Stojana in upal v njuno uvidnost. Toda od vseh čednosti, ki so ju krasile, sta vztrajala samo v svoji trdovratnosti. In ta njuna trdovratnost je bila kriva, da smo dočakali dan na terasi in šli vsi skupaj spremenit NJO na prvi avtobus.

»Najlepša hvala, da ste mi delali družbo,« nam je rekla in nam s skrivnostnim nasmehom dala roko. »Res nisem vedela, kako bom preživela to noč, kajti v hotelu ni bilo prav nobene prazne sobe.«

»Z veseljem smo to storili,« smo ji odgovorili spet v zboru, a z nekoliko kislostim nasmehom.

Avtobus z NJO je izginil v jutranji megli. Pogledal sem svoja tovariša in zabevskal:

»Nisem si mislil, da sta tako neuvidevna!«

»Kdo je bil neuvideven?« je jedko vprašal Stojan.

»Zato, ker mi je rekla, da želi noč preživeti z menoj, vidva nesrečneža pa se nista niti premaknila...«

»Kako s teboj?« se je zadržal Stojan. »Meni je zašepetala, da hoče ostati z menoj...«

»Meni pa, da bi rada ostala z menoj!« je rekel Dejan in debelo pogledal.

Brez besed smo gledali drug drugega. In potem je zadonel v jutranjo tišino naš bučni smeh, prežet z občudovanjem iznajdljivosti Evinega rodu.

Pri Krautu v Pliberku je odprta samopostrežna trgovina

V začetku junija letošnjega leta so v znamenit trgovskem podjetju Franz Kraut v Pliberku izročili svojemu namenu novo moderno samopostrežno prodajalno. Nova samopostrežna trgovina je z vsem komfortom zgrajena v bivši Krautovi kino-dvorani v Kumeschgasse. Kakor so se številni kupci že prepričali, je nova samopostrežna trgovina nad vse ugoden nakupni center, hkrati pa je s to zgradbo oplešana tudi podoba Pliberka.

Notranjost prodajalne je opremljena po najnovejših modernih in praktičnih spoznanjih. Kupce v tej trgovini postrežejo danes hitreje in zadovoljiveje kot kdaj poprej pod poznanimi ugodnimi nakupnimi pogoji, ker pravilo Krautove trgovine je in ostane "služiti kupcem". Trgovina si prizadeva tudi pri najmanjših nakupih posvečati strankam največjo pozornost ter si s tem osvoja zaupanje in zvestobo pri vseh, ki se oglašajo v njenih prostorih. Ustvarjeni so vsi pogoji za moderno in sodobno nakupovanje po ugodnih Krautovih cenah. Dodatno k ADEG kvalitetnemu sortimentu živil nudi trgovina tudi blago iz veletrgovine Julius Meinl. Posebno pozornost vzbuja bogat in negovan sortiment sadja in povrtnine.

V prvem nadstropju nove trgovine je velika izbira hišne in kuhinjske opreme, blaga iz stekla in porcelana, športnih artiklov, otroških vozičkov in igračk.

Vzorna nova samopostrežna trgovina je urejena okusno, blago, je pregledno razpostavljena in mikavno za oko, kar naravnost vabi k nakupovanju.

Samoumevno velja trdkam, ki so bile udeležene pri gradnji trgovine, vse priznanje za brezhibno in mojstrsko izvedena dela, posebno tudi onim, ki inserirajo v našem listu.

Brez dvoma bo nova samopostrežna trgovina doprinesla k še večjemu podvigu in razmahu Krautovega podjetja, ki že nad šest desetletij slovi kot dobra in solidna trgovina. V trgovini Kraut kupujejo Pliberčani in iz široke okolice, pa tudi iz sosednjega zamejstva, ker v trgovini govorijo v obeh deželnih jezikih.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC I. PROGRAM

Poročila: 5.45, 6.45, 7.45, 10.00, 12.30, 16.45, 20.00, 22.00.
Dnevne oddaje: 5.55 Kmetijska oddaja — 6.05 Pregled sporeda — 7.55 Gospodarske vesti — 9.00 Pozdrav nate — 10.03 Za gospodinjstvo — 11.00 Roman v nadaljevanjih — 12.45 Oddaja za podeželje — 13.05 Opoldanski koncert — 14.00 Razgledi — 15.00 Posebej za vas — 16.00 Glasba zate — 16.55 Kulturna poročila — 18.30 Odmav časa — 19.00 Sport in glasba — 20.10 Deželna poročila — 22.10 Pogled v svet.

Sobota, 26. 8.: 6.05 Oddaja zbornice kmetijskih delavcev — 8.00 Otroške pesmi — 8.15 Domači vrt — 8.45 Domača književnost — 11.00 Naša lepa domovina — 14.15 Pozdrav nate — 15.30 Človek, kot ti in jaz, roman — 16.00 Bodite pozdravljeni — 16.30 Koroški knjižni količek — 17.00 Pisano sobotna popoldne — 18.00 Kulturni razgledi — 20.20 Slavnostne igre v Bregenzu.

Nedelja, 27. 8.: 8.05 Kmetijska oddaja — 9.00 Nedeljsko jutro brez skrbi — 10.30 Kapitan Cook, pripovedka — 11.00 Koncert v zelenem — 12.45 Ogledalo mesnega gledališča — 13.00 Operni koncert — 13.45 Iz domačih krajev — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Križem po svetu, križem skozi čas — 18.00 Veselo petje, veselo zvenenje — 19.00 Nedeljski šport — 20.10 Pridi k srečanju — 22.15 Glasba ob poznih večernih urah.

Ponedeljek, 28. 8.: 8.15 Zadnji dan, pripovedka — 8.45 Narodna glasba iz Slovenije — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Koroški knjižni količek — 17.00 Staroavstrijske podobe — 17.45 Sansoni — 19.30 XY ve se — 20.20 Vsakdanji problemi pod lečo — 21.20 Veselo petje, veselo zvenenje.

Torek, 29. 8.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.30 Ljubzen gre v poletje — 15.45 Začarani grad, pravljica — 17.00 Zabavna glasba — 18.00 Celrt ure referenta za ljudsko izobrazbo — 18.15 Iz starega celovškega gledališča — 20.20 Brivec iz Midasa, slusna igra — 21.35 Pesem za lahko noč.

Sreda, 30. 8.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.30 Dunajski akademski pevski zbor — 15.45 V efek! — 17.00 Big Band Story — 18.00 Celrt ure mestne uprave — 18.15 V kirchheimski dolini — 20.20 Salzburške slavnostne igre.

Četrtek, 31. 8.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Ura pesmi — 15.45 Koroški avtorji — 17.00 Dunaj ima vedno sezono — 18.00 Delavska oddaja — 18.15 Sadel sem na robu — 19.30 XY ve vse — 20.20 Ziva deželna zgodovina — 21.00 Zveneča alpska dežela.

Petek, 1. 9.: 8.00 Zveneči jutranji pozdrav — 15.15 Komorna glasba — 15.45 Umetnostni pogovor — 17.00 Popoldanski koncert — 18.00 Iz deželnega izobraževalnega načrta — 18.15 Koroške pihalne godbe — 20.20 Na gradu Papagenosa.

II. PROGRAM

Poročila: 6.00, 7.00, 8.00, 10.55, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00, 23.00.

Dnevne oddaje: 6.40 Jutranja opazovanja — 7.20 Jutranja gimnastika — 11.00 Veseli ob enajstih — 11.45 Za avtomobiliste — 14.50 Razgledi — 16.30 Koncertna ura —

MIZA IN 4 STOLI ZA VRT
IZ KOVINE IN PLASTIKE
311. 695.—

Podjunska trgovska družba
bratje Rutar & Co.

Dobriča vas - Eberndorf
A 9141 tel. (0-42-34) 281

govina doprinesla k še večjemu podvigu in razmahu Krautovega podjetja, ki že nad šest desetletij slovi kot dobra in solidna trgovina. V trgovini Kraut kupujejo Pliberčani in iz široke okolice, pa tudi iz sosednjega zamejstva, ker v trgovini govorijo v obeh deželnih jezikih.

17.10 Kulturna poročila — 17.50 Kaj slišimo danes zvečer — 22.10 Pogled v svet.

Sobota, 26. 8.: 6.20 Govori Fritz Schilling — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Gospodarstvo za vsakogar — 9.45 Stvaritve velikih mojstrov — 13.20 Odmav iz Avstrije — 14.00 Tehnični razgledi — 15.30 Koncert orkestra bavarskega radia — 17.10 Koncert na trgu — 17.50 Šport in glasba — 19.10 Olvoritev kmetijskega sejma v Riedu — 19.30 Slavnostne igre v Salzburgu — 20.00 Anglija v očeh tujca — 20.45 O večernih urah.

Nedelja, 27. 8.: 8.05 Glasbeni jutranji sprehod — 9.10 Govori Henrich Rietmüller — 11.00 Salzburške slavnostne igre — 13.10 Za avtomobiliste — 14.10 Dobrodošli v Avstriji — 14.30 Zadnji dan, pripovedka — 15.00 Ljudstvo in domovina — 15.45 Naučeno je naučeno — 16.00 Oh, te ženske — 17.10 Operna scena — 18.00 Magazin znanosti — 19.10 Teden dni svetovnih dogajanj — 19.30 Glasbeni dopustni vtisi — 20.30 Slavnostne igre v Salzburgu.

Ponedeljek, 28. 8.: 6.20 Odkrilo povedano — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Stvaritve avstrijskih mojstrov — 13.30 Za prijatelja oper — 16.00 Otroška ura — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.30 Utopično pismo — 19.30 Poznaš svet — 20.30 Glasbene šarade — 21.30 Znameniti glasovi.

Sreda, 30. 8.: 6.05 Odkrilo povedano — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Stvaritve velikih mojstrov — 13.20 Teden pri združenih narodih — 13.30 Za prijatelja oper — 14.10 Orkestralni koncert — 16.00 Otroška ura — 17.15 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.30 Dopust, celovito vzlet — 19.30 Kako prazno bi bilo življenje brez spominov — 20.00 Gilbert Becaud.

Četrtek, 31. 8.: 6.05 Preden odidele — 6.20 Oddaja delavske zbornice — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Stvaritve velikih mojstrov — 13.30 Naš glasbeni feljton — 14.15 Pomembni orkestri — 16.00 Ženska oddaja — 17.15 Nova pota pisanja ameriške zgodovine — 17.30 Elegije o zgubljenem času — 19.30 Srečanje z zvezdami — 20.30 Operni koncert — 21.15 Praga slikana v notah.

Petek, 1. 9.: 6.05 Nihče ne bo zmagal — 6.20 Oddaja delavske zbornice — 9.00 Dobrodošli v Avstriji — 9.20 Stvaritve velikih mojstrov — 13.30 Za prijatelja oper — 16.00 Otroška ura — 17.10 Iz raziskovalnega dela naših visokih šol — 17.30 O marionetnem gledališču — 19.30 Vitrina — 20.45 Melodije se menjajo — 21.45 Mi in gore.

Slovenske oddaje

Sobota, 26. 8.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 27. 8.: 7.30 Duhovni nagovor — 5 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 28. 8.: 14.15 Poročila, objave, pregled sporeda — Za našo vas — 18.15 Dober večer našim malim poslušalcem.

Torek, 29. 8.: 14.15 Poročila, objave — Športni mozaik — Ansambel "Dobri znanci".

Sreda, 30. 8.: 14.15 Poročila, objave — Kar želite, zaigramo.

Četrtek, 31. 8.: 14.15 Poročila, objave — Hema Kriška.

Petek, 1. 9.: 14.15 Poročila, objave — Od petka do petka — Zena in dom.

RADIO LJUBLJANA

oddaja na srednjem valu 327,1 — 257 — 212,4 m. UKV frekvenca 88,5 — 90,1 — 92,1 — 94,1 — 96,4 — 96,5 97,7 — 98,9 MHz.

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.30.

Dnevne oddaje: 5.15 Svetujemo vam — 5.30 Dokler ne kupite časopisa — 6.15 Napotki za domače turiste — 6.25 Informativna oddaja — 6.15 Danes za vas — 7.05 Telesna vzgoja — 7.45 Pregled sporeda — 7.50 Oddaja za žene — 8.05 Glasbena matineja — 11.00 Turistični

napotki za tuje goste — 12.30 Kmetijska oddaja — 13.15 Obvestila — 13.30 Priporočajo vam — 16.00 Vsak dan za vas — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice.

Sobota, 26. 8.: 9.00 Počitniško popoldvanje — 9.15 Iz albuma skladb za mladino — 10.15 Iz Skandinavije na Balkan — 11.20 Narodne melodije — 12.10 Violinist Edward Grač — 12.40 Operetni zvoki — 14.05 Od melodije do melodije — 15.40 Zaključni prizor iz opere Saloma — 17.35 Igrama beat — 18.15 Z godci in pevci po naši deželi — 18.50 S knjižnega trga — 20.10 Izbirali smo vam — 20.30 Korporala se drži smola, igra — 21.15 Glasba ne pozna meja — 22.10 Oddaja za naše izseljence.

Nedelja, 27. 8.: 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 In bil je pes, otroška igra — 9.05 Voščila — 10.00 Še pomnilo, tovariši — 10.45 Nedeljski mozaik lepih melodij — 12.05 Voščila — 13.30 Nedeljska reportaža — 14.30 Humoreska tedna — 15.05 V svetu opernih melodij — 16.00 Srečni ljudje, igra — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 20.10 V nedeljo zvečer — 22.15 Srečnanji večer.

Ponedeljek, 28. 8.: 9.00 Za mlade radovedneže — 9.30 V svetu opernih melodij — 10.15 Možiček, baletna pantomima — 10.35 Mesečna zgodba, podlisk — 11.20 Kaleidoskop zabavnih zvokov — 12.10 Klavirski plesi — 12.40 Nekaj narodnih — 14.35 Voščila — 15.40 Zbori iz Nove Gorice — 17.05 Operni koncert — 18.15 Izbiramo zabavne melodije — 18.35 Interna 469 — 20.10 Revija jugoslovanskih pevcev zabavnih melodij — 21.00 Simfonični koncert.

Torek, 29. 8.: 9.00 Počitniško popoldvanje — 9.30 Bolgarski basist Nikolaj Ohiaurov — 11.20 Slovenska zborovska glasba — 12.10 Pisana paleta melodij — 12.40 Pihalni orkestri — 14.05 Od melodije do melodije — 15.45 V torko nasvidenje — 17.05 S polji po domovini — 18.15 Z domačimi ansambli po Sloveniji — 18.50 Na mednarodnih križpoljih — 20.10 Ansambel Mojmir Sepeta — 20.30 Cez pet minut bo polnoč, igra.

Sreda, 30. 8.: 9.00 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.30 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 10.15 Solist Marjan Lipovšek — 10.45 Človek in zdravje — 11.20 Popevka in plesni zvoki — 12.10 Dva baročna koncerta — 12.40 Polke in valčki — 14.35 Voščila — 15.40 Odlomki iz opere Carmen — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.15 Iz opernih odrov — 18.45 Naš razgovor — 20.10 Simfonija Orienta — 21.00 Melodije z velikimi orkestri.

Četrtek, 31. 8.: 9.00 Počitniško popoldvanje — 10.15 Minuta z našimi solisti — 11.20 Iz orkestralne glasbe — 12.10 Samospevi iz domačih polj — 12.40 Narodne pesmi — 14.05 Za prijatelja popoldne — 15.40 Kvarlet DO-INTER — 17.05 Celrtkov simfonični koncert — 18.15 Turistična oddaja — 20.10 Celrtkov večer — 21.00 Literarni večer.

Petek, 1. 9.: 9.00 Pionirski tednik — 10.15 Skladatelj Josip Ipavec — 10.35 Jajce, podlisk — 11.20 V plesnem ritmu — 12.10 Divertimento za klavir in orkester — 12.40 Pihalni orkestri — 14.05 Operetni napetosti — 14.35 Voščila — 15.40 Zabavni zbori — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Zvečni razgledi — 18.45 Kulturni glasbo — 20.10 Koncert zbora RTV Beograd — 20.45 Dobimo se ob isti uri — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

RADIO TRST

oddaja na valu 306,1 m ali 980 Kc/sek. Frekvenca 98,3, 96,1 in 100,5 MHz.

Poročila: 7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15.

Dnevne oddaje: 14.15 Dejstva in mnenja — 20.00 Sport.

Sobota, 26. 8.: 12.10 Alpska jezera — 13.30 Semeni plaža — 15.00 Glasbena oddaja za mladino — 16.00 Avtoradio — 16.30 Pravljice žive v velikem svetu — 17.50 Na vse, toda o vsem — 19.00 Počitniška srečanja — 20.30 Teden v Italiji — 21.00 Dogodivščine in spomini tajne vojne.

Nedelja, 27. 8.: 8.30 Kmetijska oddaja — 11.15 Oddaja za najmlajše — 13.30 Glasba po željah — 14.30 Sedem dni v svetu — 16.00 Dvojnik, drama — 17.30 Vabilo za ples — 18.30 Simfonična pesnitva — 19.15 Nedeljski vestnik — 21.00 Kromatična fantazija.

Ponedeljek, 28. 8.: 12.10 Počitniška srečanja — 13.30 Priljubljene melodije — 17.50 Starokršćanske bazilike v Italiji — 18.30 Chopinov koncert št. 2 v f molu — 21.00 Slike iz narave v slovenskem pripovedništvu — 21.15 Revija pevcev.

Torek, 29. 8.: 12.00 Iz slovenske folklorne — 13.30 Glasba po željah — 17.50 Ne vse, toda o vsem — 18.30 Koncertisti naše dežele — 19.00 Beli kil Moby Dick, povest — 20.30 Mala Floramya, opereta.

Sreda, 30. 8.: 12.10 Zena in dom — 13.30 Glasba iz filmov in revij — 17.50 Razvojne stopnje sodobne medicine — 19.00 Ljudske zborovske pesmi — 20.30 Simfonični koncert.

Ta teden vam priporočamo:

Dela iz ruske književnosti

- Lev N. Tolstoj: **ANA KARENINA**, „najlepši roman vseh časov in vseh književnosti“, dve knjigi skupaj 832 str., pl. 140 šil.
- Nikolaj V. Gogolj: **MRTVE DUŠE**, roman iz stare Rusije, 316 str., br. 25 šil.
- F. M. Dostojevski: **ZAPISKI IZ MRTVEGA DOMA**, roman o usodi ljudi na prisilnem delu, 572 str., pl. 78 šil.
- Vladimir D. Dudincev: **ČLOVEK NE ŽIVI SAMO OD KRUHA**, roman iz današnje Sovjetske zveze, 464 str., pl. 36 šil.
- Maksim Gorki: **OTROŠKA LETA**, pisateljevi spomini na mladost, 240 str. slik. priloge, kart. 18 šil.
- Mihail J. Lermontov: **JUNAK NAŠEGA ČASA**, roman iz stare Rusije, 288 str., br. 25 šil.
- Konstantin Fedin: **NENAVADNO POLETJE**, roman iz prvih časov sovjetske države, 724 str., pl. 84 šil.
- Daniil Granin: **ISKALCI**, roman o ustvarjalcih novega in dobrega, 484 str., pl. 55 šil.
- Vladimir G. Korolenko: **GOZD ŠUMI** in druge povesti iz Sibirije, 464 str., pl. 31 šil.
- Ivan S. Turgenjev: **OČETJE IN SINOVI**, roman iz stare Rusije, 236 str., br. 25 šil.
- Leonid N. Andrejev: **POVEST O SEDMIH OBEŠENIH**, zbirka povesti, 280 str., pl. 60 šil.
- Aleksej N. Tolstoj: **PETER VELIKI**, zgodovinski roman iz caristične Rusije, dve knjigi skupaj 840 str., pl. 76 šil.
- A. I. Kuprin: **JAMA**, roman o „družbenem dnu“ velikega mesta, 316 str., pl. 105 šil.
- Pavel Nilin: **BREZ USMILJENJA**, roman o trdem življenju v Sibiriji, 260 str., br. 47 šil.
- Ilf in Petrov: **ZLATO TELE**, humoristično-satiričen roman, 352 str., ppl. 20 šil.
- Mihail Solohov: **ZORANA LEDINA**, veliki roman o preobrazbi ruske vasi, dve knjigi skupaj 828 str., pl. 115 šil.
- Ilya Ehrenburg: **PADEC PARIZA**, roman o Franciji ob izbruhu druge svetovne vojne, 528 str., pl. 73 šil.

Posamezne knjige lahko naročite tudi po pošti. Plačilo možno v obrokih.

Knjigarna „Naša knjiga“, Celovec, Wulfengasse

TELEVIZIJA

AVSTRIJA

Sobota, 26. 8.: 18.35 Srečanje ob Bodenskem jezeru — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Gala večer s ploščami — 22.15 Asfaltna džungla, kriminalni film.

Nedelja, 27. 8.: 15.15 Evropsko prvenstvo v kajaku — 17.03 Slepici ptič — 18.05 Svet mladine — 18.35 Za družino — 19.00 Nedelja v Evropi — 19.30 Aktualni šport — 20.20 Negledna je prerija — 22.10 Svetovna prvenstvo v kolesarjenju.

Ponedeljek, 28. 8.: 18.35 Košček zemlje — 19.30 Čas v sliki — 20.15 77 Sunset Strip — 21.00 Telešport — 22.20 Gladiatori 1967.

Torek, 29. 8.: 18.35 Gospod dvorni svetnik, Nemci prihajajo — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kdo sem — 21.25 Otroška komedija.

Sreda, 30. 8.: 11.03 77 Sunset Strip — 11.50 Telešport — 17.03 Bašijan ob studencu — 17.50 Družina Leitner — 18.35 Tako so živeli leta 1756 — 19.00 Padobe iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Akti Willau — 21.15 Mozartov koncert — 22.35 Gladiatori 1967.

Četrtek, 31. 8.: 18.35 Dežurna služba — 19.00 Športni kaleidoskop — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Gledališki prenos — 23.00 Električno spanje, nova metoda zdravljenja.

Petek, 1. 9.: 11.03 Marta — 12.23 Dežurna služba — 18.00 Tečaj francoščine — 18.30 Voz 54, prosim javiti — 19.00 Zeleni svet — 20.15 Srečanje ob Cenu — 21.15 Velike bitke druge svetovne vojne — 22.25 Jazz v Evropi.

JUGOSLAVIJA

Sobota, 26. 8.: 18.00 Vaska sobota — 18.15 Vijavaja — ringaraja — 19.15 Možiček, balet — 19.40 Obzorik — 20.00 Dnevnik — 20.38 Ohridsko poletje — 21.40 Nekaj novega, nekaj starega — 22.00 Gala mesto, film.

Nedelja, 27. 8.: 9.35 Na cvetočih poljanah — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Tisočkrat zakaj — 11.30 Natanko ob čeltni na štiri, film — 15.15 Evropsko prvenstvo v kajaku — 18.55 Dolgo vroče poletje — 20.00 Dnevnik — 20.50 Zabavnoglasbena oddaja.

Ponedeljek, 28. 8.: 18.15 Oj ta vojaški boban — 18.45 Nenavaden prevoz — 19.15 Tedenski športni pregled — 19.40 Obzorik — 20.00 Dnevnik — 20.38 Igre brez meja — 21.40 Glasbena oddaja.

Torek, 29. 8.: 18.40 Slova — 19.00 Popoldvanje po Aziji — 19.40 Obzorik — 20.00 Celovečerni film — 21.30 Oddaja o kulturi.

Sreda, 30. 8.: 18.15 Mornar na trčicku — 19.00 Reportaža — 19.40 Obzorik — 20.00 Dnevnik — 20.38 Maliček sa žani — 21.35 Jazz festival v Ljubljani.

Četrtek, 31. 8.: 17.10 Risanika — 17.25 Potuje z nama ob Krki — 17.55 Vačni ladaniki — 18.15 Kam, kje in kako ob sobolah in nedeljah — 18.35 Po izbiri — 19.00 Potepuh — 19.40 Obzorik — 20.00 Dnevnik — 20.38 Ka je meč krojil pravico — 21.20 Sansoni.

Petek, 1. 9.: 18.45 Vizitka — 19.00 Kratki filmi — 19.40 Obzorik — 20.00 Dnevnik — 20.38 S poljubi mi očisti kri iz rok, film.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič, odgovorni urednik: Blaž Singer; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gosmetergasse 10, telefon 56-24. — Tiska Založnika in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje. — Dapsi naj se pošiljajo na naslov: 9021 Klagenfurt - Celovec, Postfach 124.

Herausgeber, Verleger und Eigentümer: Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten; Chefredakteur: Rado Janežič, verantwortlicher Redakteur: Blaž Singer; Redaktion und Verwaltung: 9021 Klagenfurt, Gosmetergasse 10, Telefon 56-24 — Druck: Drauf Verlags- u. Druckgesellschaft m. b. H. Klagenfurt - Ferlach. — Zuschriften an: 9021 Klagenfurt, Postfach 124.